

HE 96/2026 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi kirjanpitolain, kaupparekisterilain 11 §:n ja tilintarkastuslain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi kirjanpitolakia, kaupparekisterilakia ja tilintarkastuslakia. Tilinpäätös ja toimintakertomus laadittaisiin ja ilmoitettaisiin rekisteröitäväksi digitaalisessa muodossa, jos kirjanpitovelvollinen on rekisteröity osakeyhtiönä tai se on avoin yhtiö tai kommandiittiyhtiö, jonka kaikki vastuunalaiset yhtiömiehet ovat osakeyhtiöitä. Niin ikään tilinpäätösmerkintä ja tilintarkastuskertomus laadittaisiin digitaalisesti.

Muutokset eivät koskisi pakottavana esimerkiksi osuuskuntia, asunto-osakeyhtiöitä, säätiöitä tai yhdistyksiä eivätkä muita yksityisoikeudellisia oikeushenkilöitä. Säännöksen ulkopuolelle jäävät myös luottolaitokset ja vakuutusyhtiöt, joiden oikeushenkilömuodoista säädetään erikseen ja jotka ovat erityisessä viranomaisvalvonnassa harjoittamansa toiminnan vuoksi.

Sivuliikettä koskevien tilinpäätöstietojen digitaalisesta ilmoittamisesta Patentti- ja rekisterihallitukselle säädettäisiin kaupparekisterilaissa.

Ehdotuksella pantaisiin täytäntöön tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimiseen ja julkistamiseen liittyviltä osin yhtiöoikeutta koskeva direktiivi.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.7.2027. Lakeja sovellettaisiin 1.7.2027 tai sen jälkeen alkaviin tilikausiin. Sellaiseen digitaalisesti raportoivaan kirjanpitovelvolliseen, jolla ei ole velvollisuutta valita tilintarkastajaa, kirjanpitolakia sovellettaisiin kuitenkin vasta 1.7.2028 tai sen jälkeen alkaviin tilikausiin.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
PERUSTELUT	4
1 Asian tausta ja valmistelu	4
1.1 Tausta	4
1.2 Valmistelu	4
1.2.1 EU-säädöksen valmistelu	4
1.2.2 Hallituksen esityksen valmistelu	5
2 EU-säädöksen tavoitteet ja pääasiallinen sisältö	5
2.1 EU-säädösten tavoitteet	6
2.1.1 Kodifikaatiodirektiivi	6
2.1.2 I-digidirektiivi	6
2.1.3 II-digidirektiivi	6
2.2 EU-säädösten pääasiallinen sisältö	7
2.2.1 Soveltamisala	7
2.2.2 Julkistettavat tilinpäätösasiakirjat	8
2.2.3 Tilinpäätösasiakirjojen digitaalisuus ja julkistaminen rekisterissä	8
2.2.4 Digitaalisessa tilinpäätöksessä erikseen merkittävät tiedot	8
2.2.5 Perimmäisen emoyhtiön ja konsernin kaikkien tytäryhtiöiden hallussa olevan pääoman osuudet	9
3 Nykytila ja sen arviointi	9
3.1 Nykytila	9
3.2 Nykytilan arviointi	10
3.2.1 Johdanto	10
3.2.2 Hallinnollinen taakka	10
3.2.3 Euroopan unionin yhtiöoikeusdirektiivin edellyttämät kansalliset säännökset	11
4 Esityksen tavoitteet	11
5 Ehdotukset ja niiden vaikutukset	11
5.1 Keskeiset ehdotukset	11
5.1.1 Soveltamisala	11
5.1.2 Tilinpäätösasiakirjojen digitaalisuus	11
5.1.3 Muunninpalvelu	12
5.1.4 Digitaaliseen tilinpäätökseen ja konsernitilinpäätökseen merkittävät liitetiedot	12
5.1.5 Voimaantulo	13
5.2 Esityksen pääasialliset vaikutukset	13
5.2.1 Vaikutukset yritysten toimintaan	13
5.2.2 Taloudelliset vaikutukset yritysten toimintaan	15
5.2.3 Vaikutukset viranomaisten toimintaan	18
5.2.4 Muut yhteiskunnalliset vaikutukset	19
5.2.5 Tiedonhallinnan muutosvaikutukset	20
6 Muut toteuttamisvaihtoehdot	21
6.1 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset	21
6.2 Muiden jäsenvaltioiden suunnittelemat tai toteuttamat keinot	22
6.2.1 Johdanto	22
6.2.2 Ruotsi	22

6.2.3 Tanska.....	23
6.2.4 Viro.....	24
6.2.5 Alankomaat.....	25
7 Lausuntopalaute.....	26
7.1 Johdanto.....	26
7.2 Ministeriö- ja viranomaiskannanotot.....	26
7.3 Talouselämän etujärjestöjen lausunnot.....	27
7.4 Tilintarkastajakunnan ja taloushallinnon palveluntuottajien lausunnot.....	27
7.5 Muut organisaatiot.....	27
7.6 Lausuntojen teemat.....	28
7.7 Lausuntopalautteen arviointiin perustuvat jatkotoimet.....	32
8 Säännöskohtaiset perustelut.....	34
8.1 Kirjanpitolaki.....	34
8.2 Kaupparekisterilaki.....	39
8.3 Tilintarkastuslaki.....	40
9 Voimaantulo.....	40
LAKIEHDOTUKSET.....	41
1. Laki kirjanpitolain muuttamisesta.....	41
2. Laki kaupparekisterilain 11 §:n muuttamisesta.....	45
3. Laki tilintarkastuslain muuttamisesta.....	46
LIITE.....	48
RINNAKKAISTEKSTIT.....	48
1. Laki kirjanpitolain muuttamisesta.....	48
2. Laki kaupparekisterilain 11 §:n muuttamisesta.....	55
3. Laki tilintarkastuslain muuttamisesta.....	57

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Esityksen tarkoituksena on panna täytäntöön direktiivien (EU) 2017/1132 tietyistä yhtiöoikeuden osa-alueista (kodifikaatio), (EU) 2019/1151 direktiivin (EU) 2017/1132 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse digitaalisten välineiden ja prosessien käytöstä yhtiöoikeuden alalla sekä (EU) 2025/25 direktiivien 2009/102/EY ja (EU) 2017/1132 muuttamisesta digitaalisten välineiden ja prosessien käytön laajentamiseksi ja parantamiseksi yhtiöoikeuden alalla, digitaalista tilinpäätöstä koskevat säännökset.

Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelmassa digitalisaatio on keskeisessä asemassa. Kasvuun tähtääviin keinoihin kuuluvat datatalous ja digitalisaatio. Hallitusohjelman mukaan digitalisaatio, nopeat datayhteydet ja teknologian kehittyminen voivat oikein hyödynnettyinä merkittävästi parantaa yritysten kilpailukykyä ja työvoiman saatavuutta sekä tehostaa julkista hallintoa. Tavoitteena on tarttua täysimääräisesti uusien teknologioiden ja digitalisaation tarjoamaan potentiaaliin. Digitalisaation ja teknologisen kehityksen luonne vaatii, että sääntelyä päivitetään. Hallitusohjelman mukaan hallitus vaikuttaa aktiivisesti siihen, että alustataloutta, tekoälyä, dataa ja digitalisaatiota koskeva EU-sääntely kulkee mahdollistavaan, tasapainoiseen ja Suomen kannalta edulliseen suuntaan, ja minimoii kansallisen lisäsääntelyn.

Digitaalisen tilinpäätösmuodon omaksumista on edistetty kansallisesti. Vuosina 2021–2024 useiden viranomaisten yhteistyönä toteuttaman Yrityksen digitalous -hankkeen visiona vuodelle 2030 on muiden pohjoismaiden kanssa yhteensopiva talouden toimijoiden ekosysteemi, jossa myös yrityksen taloustiedot liikkuvat eri osapuolten välillä saumattomasti, reaaliaikaisesti ja turvallisesti. Hanke käsitti myös oman projektin digitaalisesta tilinpäätösrekisteristä. Tavoitteena oli tehostaa digitilinpäätösten tietoteknistä vastaanottamista Patentti- ja rekisterihallituksen (PRH) järjestelmissä ja tilinpäätösten ilmoittamista PRH:n ylläpitämään kaupparekisteriin. Niin ikään pyrittiin lisäämään digimuotoisten tilinpäätösten toimittamista vapaaehtoisesti viestinnän ja sidosryhmätyön avulla. Projektissa laadittiin muutosanalyysi sen kuvaamiseksi, millaisia hyötyjä ja kustannuksia digitaalisen tilinpäätöksen laajasta käyttöönotosta ja rakenteisen tilinpäätösaineiston tarjoamisesta avoimena datana syntyisi eri sidosryhmille.

1.2 Valmistelu

1.2.1 EU-säädöksen valmistelu

Lisätäkseen yritystoimintaan liittyvää avoimuutta ja vähentääkseen yrityksille aiheutuvaa hallinnollista taakkaa komissio antoi 29.3.2023 direktiiviehdotuksen COM (2023) 177 final direktiivien 2009/102/EY ja (EU) 2017/1132 muuttamisesta digitaalisten välineiden ja prosessien käytön laajentamiseksi ja parantamiseksi yhtiöoikeuden alalla. Sillä ehdotettiin muutettavaksi ja täydennettäväksi jo olemassa olevaa sääntelyä, jotka on kodifioitu direktiiviin (EU 2017/1132) tietyistä yhtiöoikeuden osa-alueista (*yhtiöoikeusdirektiivi*).

Euroopan neuvosto ja parlamentti ovat 19 päivänä joulukuuta 2024 antaneet direktiivin (EU) 2025/25 direktiivien 2009/102/EY ja (EU) 2017/1132 muuttamisesta digitaalisten välineiden ja prosessien käytön laajentamiseksi ja parantamiseksi yhtiöoikeuden alalla. Direktiivi julkaistiin Euroopan virallisessa lehdessä 10.1.2025 ja se tuli voimaan 30.1.2025 eli direktiivin 5 artiklassa

säädetyllä tavalla kahdentenkymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se oli julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

Direktiivin kansallisen täytäntöönpanon määräaika on 31.7.2027 (4.1 art.). Kuitenkin 19 artiklan 2 kohdan i alakohdan (*”työntekijöiden keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana, jos kansallisessa lainsäädännössä edellytetään, että tällaiset tiedot asetetaan saataville yhtiön tilinpäätöksessä, ja siitä hetkestä alkaen, kun tällaiset tiedot ovat poimittavissa.”*); ja 19 b artiklan (*konserneja koskevat tiedot*) noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset saatettava voimaan viimeistään 1 päivänä elokuuta 2028 ja sovellettava kyseisiä säännöksiä 1 päivästä elokuuta 2029 (4.3 art.).

Direktiivin valmistelusta informoitiin eduskuntaa 11.5.2023 U-kirjelmällä U 4/2023 vp, jossa valtioneuvosto suhtautui yleisellä tasolla myönteisesti yritysten hallinnollisen taakan vähentämiseen, yritystoimintaan liittyvän avoimuuden lisäämiseen ja yritysrekisteritietojen luotettavuuden parantamiseen. Valtioneuvosto katsoi, että keinojen tavoitteiden saavuttamiseksi tulee olla oikeasuhteisia siten, että ehdotettavien keinojen hyödyt ylittävät niiden toteuttamisesta aiheutuvat kustannukset. On tärkeää, että toimintaympäristöä kehitetään niin, että yritysten toiminta sisämarkkinoilla helpottuu ja että yritykset pystyvät entistä tehokkaammin hyödyntämään sen luomia mahdollisuuksia. Valtioneuvosto on antanut U-jatkokirjeen UJ20/2023 vp, jossa valtioneuvosto on tarkentanut kantaansa komission esitykseen. Kirjelmällä valtioneuvosto on toistanut aikaisemman kantansa tarkentaen sitä tietyiltä osin.

Suuri valiokunta hyväksyi eduskunnan kannan (SuVEK 46/2023 vp) ja yhtyi talousvaliokunnan lausunnon mukaisesti valtioneuvoston kantaan.

1.2.2 Hallituksen esityksen valmistelu

Hallituksen esitys on valmisteltu työ- ja elinkeinoministeriössä, jossa 26.2.2025 perustetun hankkeen numero on TEM027:00/2025.

Hanke käynnistyi maaliskuussa 2025 lausuntopyyntöillä, jolla työ- ja elinkeinoministeriö kartoitti lainsäädännössä huomioonotettavia näkökohtia. Tämän ensimmäisen lausuntokierroksen jälkeen aloitettiin varsinainen säädösvalmistelu.

Asiassa järjestettiin varsinainen lausuntokierros 11.12.2025–26.1.2026. Kooste lausuntopalautteesta esitetään jaksossa 8 Lausuntopalautte.

2 EU-säädöksen tavoitteet ja pääasiallinen sisältö

Nämä hallituksen esityksen mukaiset ehdotukset rajautuvat yksinomaan niihin säännöksiin, jotka perustuvat seuraavien yhtiöoikeuden osa-alueiden kodifikaatiosta siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen (*”yhtiöoikeusdirektiivi”*)¹ liittyen tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2017/1132 tietyistä yhtiöoikeuden osa-alueista kodifioitiin neuvoston direktiivit 82/891/EY ja 89/666/EY sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivit 2005/56/EY, 2009/101/EY, 2011/35/EU ja 2012/30/EU. Kodifikaatiota muutettiin direktiivillä (EU) 2019/1151 direktiivin (EU) 2017/1132 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse digitaalisten välineiden ja prosessien käytöstä yhtiöoikeuden alalla (jäljempänä *I-digidirektiivi*). Tällä direktiivillä säädettiin muun ohessa rajat ylittävistä sähköisestä asioinnista. Kodifikaatiota muutettiin edelleen direktiivillä (EU) 2025/25 direktiivien 2009/102/EY ja (EU) 2017/1132 muuttamisesta digitaalisten

laatumiseen ja julkistamiseen koneellisesti luettavassa ja haut mahdollistavassa muodossa tai jäsenneiltyä datana. II-digidirektiivin täytäntöönpanemiseksi muilta osin annetaan erillinen esitys.

2.1 EU-säädösten tavoitteet

2.1.1 Kodifikaatidirektiivi

Kodifikaatidirektiivillä tarkoitetaan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä (EU) 2017/1132 tietyistä yhtiöoikeuden osa-alueista (jäljempänä *kodifikaatio*). Direktiivin keskeisiin tavoitteisiin kuuluvat muun muassa yritystiedon läpinäkyvyyden ja tiedon saatavuuden parantaminen, yritysrekisterien yhteenliittäminen EU-tasoisesti sekä sivuliikkeiden sääntelyn yhdenmukaistaminen. Suomessa kodifikaatio koskee osakeyhtiöitä sekä sivuliikkeitä. Sen 16 ja 18 artikloissa säädettiin kodifikaatiossa tarkoitettujen asiakirjojen, kuten perustamissopimuksen ja tilinpäätöksen, julkistamisesta paperin lisäksi sähköisessä muodossa, mutta sähköiselle muodolle ei asetettu tarkempia vaatimuksia.

2.1.2 I-digidirektiivi

I-digidirektiivillä tarkoitetaan direktiiviä (EU) 2019/1151 direktiivin (EU) 2017/1132 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse digitaalisten välineiden ja prosessien käytöstä yhtiöoikeuden alalla. Direktiivin tavoitteena on luoda edellytyksiä kilpailukykyisten sisämarkkinoiden tehokkaalle toiminnalle, nykyaikaistamiselle ja hallinnolliselle järjeistämislle ja yhtiöiden kilpailukykyyn ja luotettavuuden varmistamiselle. Tavoitteen toteuttamiseksi tarvitaan kattavaa ja helposti saatavilla olevaa tietoa yhtiöistä samoin kuin sivuliikkeistä. Tämän vuoksi direktiivin 16 artiklan 6 kohdassa säädetään, että ”[j]äsenvaltioiden on varmistettava, että rekisterit tallentavat kaikki yhtiön perustamisen tai sivuliikkeen rekisteröinnin tai niiden tekemien ilmoitusten yhteydessä toimitetut asiakirjat ja tiedot koneellisesti luettavassa ja haut mahdollistavassa muodossa tai jäsenneiltyä datana.”

2.1.3 II-digidirektiivi

II-digidirektiivillä tarkoitetaan direktiiviä (EU) 2025/25 direktiivien 2009/102/EY ja (EU) 2017/1132 muuttamisesta digitaalisten välineiden ja prosessien käytön laajentamiseksi ja parantamiseksi yhtiöoikeuden alalla. Digitaaliset välineet ovat olennaisen tärkeitä liiketoiminnan jatkuvuuden ja yhtiöiden sekä rekistereiden ja viranomaisten välisen vuorovaikutuksen varmistamiseksi. Jotta voidaan lisätä luottamusta liiketoimintaympäristöön, parantaa sen avoimuutta ja helpottaa yhtiöiden toimintaa sisämarkkinoilla, erityisesti komission suosituksessa 2003/361/EY määriteltyjen mikroyritysten sekä pienten ja keskisuuren yritysten (jäljempänä ”pk-yritykset”) osalta, direktiivi korostaa, että yhtiöillä, viranomaisilla ja muilla sidosryhmillä on oltava käytettävissään luotettavia yhtiötietoja, joita voidaan käyttää rajatylittävässä tilanteissa ilman raskaita muodollisuuksia.

Yritysten ulkopuolisten sidosryhmien etujen suojaamiseksi ja yleisen luottamuksen vahvistamiseksi erityyppisten yhtiöiden kanssa sisämarkkinoilla toteutettaviin liiketoimiin, direktiivi pitää tärkeänä lisätä henkilöyhtiöiden avoimuutta ja helpottaa niitä koskevien tietojen

välineiden ja prosessien käytön laajentamiseksi ja parantamiseksi yhtiöoikeuden alalla (jäljempänä *II-digidirektiivi*). Tällöin kodifikaation soveltamisala laajennettiin koskemaan säädetyin osin avoimia yhtiöitä ja kommandiittiyhtiöitä sisältäen myös sen, mitä säädetään tilinpäätöksen julkistamisesta.

rajatylittävää saatavuutta. Henkilöyhtiöille asetettavat julkistamisvaatimukset olisi perustettava osakeyhtiöiden vastaavanlaisiin julkistamisvaatimuksiin.

Työntekijöiden määrä on tärkeä tieto sidosryhmille. Se on esimerkiksi yksi osatekijä, kun yhtiön kokoluokkaa määritetään. Yhtiöiden on ilmoitettava tilinpäätöksessään työntekijöidensä keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/34/EU nojalla.

Yhtiön osakkeenomistajilla, mahdollisilla sijoittajilla, velkojilla, viranomaisilla, työntekijöillä ja kansalaisjärjestöillä on perusteltu syy saada tietoja sen konsernin rakenteesta, johon asianomainen yhtiö kuuluu. Konsernitiedot ovat tärkeitä liiketoimintaympäristön avoimuuden ja luotettavuuden edistämiseksi. Ne myös auttavat havaitsemaan vilpillisiä tai väärinkäyttöön perustuvia järjestelyjä, jotka voivat vaikuttaa julkisyhteisöjen tuloihin ja sisämarkkinoiden uskottavuuteen. Sen vuoksi konsernitietojen olisi oltava julkisesti saatavilla EU-tasoisien kauppakistereiden yhteenliittämisyjärjestelmän kautta sekä kotimaisista että rajatylittävistä konserneista.

Sidosryhmien on tarpeen tietää konsernin olemassaolosta sekä siitä, miten kyseiset tiedot löytyvät konsernitilinpäätöksestä. Rekistereiden yhteenliittämisyjärjestelmän kautta julkisesti saatavilla olevat konsernitiedot edistävät avoimuutta ja kyseisten tietojen käytettävyyttä. Jos kyseiset tiedot ovat saatavilla rekistereiden yhteenliittämisyjärjestelmän kautta, yhtiön on oltava myös yhdistettävissä automaattisesti muihin saman konsernin yhtiöihin niiden EUID-tunnisteen avulla; näin voitaisiin saada lisätietoja myös muista konserniyhtiöistä.

Direktiivissä jätetään jäsenvaltioiden päätettäväksi, miten ne keräävät tarvittavat tiedot konserneista ja yhtiön työntekijöiden keskimääräisestä lukumäärästä. Jotta voidaan välttää asettamasta uusia vaatimuksia yhtiöille, rekisterit voisivat poimia tällaiset tiedot suoraan rekisteriin toimitetuista tilinpäätöksistä. Tässä tarkoituksessa työntekijämäärää koskevan julkistamisvaatimuksen edellytyksenä on, että asianomainen tieto on saatavilla poiminnan mahdollistavassa muodossa. Kun lisäksi otetaan huomioon EU:n säädösten, kuten komission delegoidun asetuksen (EU) 2019/815², komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2023/138³ ja yhtiöoikeusdirektiivin vaatimukset jäsenllystä datasta sekä koneellisesta luettavuudesta ja haut mahdollistavasta muodosta, rekisterien olisi kyettävä poimia konsernitietoja myös automaattisesti.

2.2 EU-säädösten pääasiallinen sisältö

2.2.1 Soveltamisala

Kodifikaation liite II:n mukaan Suomessa kodifikaatiota sovelletaan yksityisiin ja julkisiin osakeyhtiöihin. II-digidirektiivillä muutetulla 13 artiklalla laajennettiin soveltamisalaa koskemaan liitteessä II lueteltuja yhtiömuotoja eli avoimia yhtiöitä ja kommandiittiyhtiöitä täsmennettäviltä osin.

² Komission delegoitu asetukset (EU) 2019/815, annettu 17 päivänä joulukuuta 2018, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/109/EY täydentämisestä yhtenäisen sähköisen raportointimuodon määrittämistä koskevilla teknisillä sääntelystandardeilla (EUVL L 143, 29.5.2019, s. 1).

³ Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2023/138, annettu 21 päivänä joulukuuta 2022, arvokkaiden tietoaaineistojen luettelosta ja niiden julkaisemista ja uudelleenkäyttöä koskevista järjestelyistä (EUVL L 19, 20.1.2023, s. 43).

Yhtiöoikeusdirektiivin 14a artiklan k kohdassa säädetään henkilöyhtiöiden toimesta julkistettavaksi kunkin tilikauden tilinpäätösasiakirjat, jotka on julkaistava direktiivien 86/635/ETY, 91/674/ETY ja 2013/34/EU mukaisesti. Vastaavasti 16 artiklan 6 kohdassa säädetään asiakirjojen rakenteisuudesta sellaisiin asiakirjoihin, jotka toimitetaan rekisteriin. Tällöin digitaalista tilinpäätöstä koskevia säännöksiä sovelletaan niihin henkilöyhtiöihin, jotka direktiivin mukaan ovat velvollisia toimittamaan tilinpäätöksensä kaupparekisteriin. Henkilöyhtiöiden osalta soveltamisalaan kuuluvat:

- 1) avoin yhtiö, jonka yhtiömiehenä on osakeyhtiö;
- 2) avoin yhtiö, jonka yhtiömiehenä on avoin yhtiö tai kommandiittiyhtiö, jonka yhtiömiehenä on osakeyhtiö;
- 3) kommandiittiyhtiö, jonka vastuunalaisena yhtiömiehenä on osakeyhtiö;
- 4) kommandiittiyhtiö, jonka vastuunalaisena yhtiömiehenä on avoin yhtiö tai kommandiittiyhtiö, jonka vastuunalaisena yhtiömiehenä on osakeyhtiö.

Yhtiöoikeusdirektiivin 30 artiklan 1 kohdan g) alakohdan mukaan tilinpäätösasiakirjojen julkistamisvelvollisuus koskee myös sivuliikkeen tilinpäätösasiakirjoja 31 artiklan mukaisesti.

2.2.2 Julkistettavat tilinpäätösasiakirjat

Yhtiöoikeusdirektiivin 14 artiklan f kohdassa säädetään osakeyhtiöiden ja 14a artiklan k kohdassa säädetään henkilöyhtiöiden toimesta julkistettavaksi kunkin tilikauden tilinpäätösasiakirjat, jotka on julkaistava direktiivien 86/635/ETY, 91/674/ETY ja 2013/34/EU mukaisesti.

Sivuliikkeiden osalta kodifikaation 30 artiklan 1 kohdan g) alakohdan mukaan julkistamisvelvollisuus koskee tilinpäätösasiakirjoja 31 artiklan mukaisesti. Mainitun 31 artiklan mukaan ”30 artiklan 1 kohdan g alakohdassa tarkoitettu julkistamisvelvollisuus koskee yhtiön tilinpäätösasiakirjoja vain sellaisina kuin ne on laadittu, tarkastettu ja julkistettu noudattaen sen jäsenvaltion Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/43/EY ja direktiivin 2013/34/EU mukaista lainsäädäntöä, jonka alainen yhtiö on. Jäsenvaltiot voivat säätää, että 30 artiklan 1 kohdan g alakohdassa tarkoitettujen tilinpäätösasiakirjojen julkistamisvelvollisuuden voidaan katsoa täyttyvän, kun tiedot julkistetaan sen jäsenvaltion rekisterissä, jossa yhtiö on rekisteröity, 14 artiklan f alakohdan mukaisesti.” Tilinpäätösdirektiivissä säännellään taas siitä, milloin sivuliike voi ilmoittaa rekisteröitäväksi pääliikkeen tilinpäätöksen ja milloin taas sen tulee laatia oma tilinpäätöksensä.

2.2.3 Tilinpäätösasiakirjojen digitaalisuus ja julkistaminen rekisterissä

I-digidirektiivillä säädetään muun ohessa rajat ylittävästä sähköisestä asioinnista. Asiakirjojen ja tietojen sähköisyyden näkökulmasta merkityksellinen oli korvattu 16 artiklan 6 kohta, jonka mukaan: ”Jäsenvaltioiden on varmistettava, että rekisterit tallentavat kaikki yhtiön perustamisen tai sivuliikkeen rekisteröinnin tai niiden tekemien ilmoitusten yhteydessä toimitetut asiakirjat ja tiedot koneellisesti luettavassa ja haut mahdollistavassa muodossa tai jäsenneltynä datana.” Yksiselitteistä ei ole, mitä koneellisesti luettavalla ja haut mahdollistavalla muodolla tarkoitetaan.

Yhtiöoikeusdirektiivin nojalla annettavassa komission täytäntöönpanosäädöksessä säädettäisiin teknisistä standardeista ja luokituksesta 16(6) artiklan mukaisesti toimitettavia asiakirjoja ja

tietoja varten, ottaen huomioon jäsenvaltioiden rekistereissä jo käytössä olevat tekniset standardit. Selvää ei tässä vaiheessa ole, tuleeko tämä koskemaan myös tilinpäätöksiä koskevia standardeja ja taksonomiaa. Komission on annettava täytäntöönpanosäädöksensä viimeistään 31.7.2026.

2.2.4 Digitaalisessa tilinpäätöksessä erikseen merkittävät tiedot

Direktiivi uudistuksen myötä tilinpäätöksen liitetietoina tulevat erikseen esitettäväksi tietyt tiedot, jotta ne voidaan merkitä myös digitaalisesti yhdenmukaisella tavalla eli ”tägätä”. Asianomaiset tiedot ovat seuraavat:

- *EUID-tunniste*: II-digidirektiivin 16 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että liitteissä II ja II B luetelluilla yhtiöillä on komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2021/1042 liitteessä olevassa 9 kohdassa tarkoitettu eurooppalainen yksilöivä tunniste, jäljempänä ’EUID-tunniste’, joka mahdollistaa niiden yksiselitteisen tunnistamisen rekistereiden välisessä viestinnässä, jossa käytetään 22 artiklan mukaisesti perustettua kaupparekistereiden yhteenliittämijärjestelmää. EUID-tunnisteen on käsitettävä vähintään sellaiset tekijät, joiden avulla voidaan tunnistaa rekisterin jäsenvaltio, alkuperäinen kansallinen rekisteri, yhtiön numero kyseisessä rekisterissä ja tarvittaessa ominaisuudet, joilla vältetään tunnistusvirheet.
- *Työntekijöiden keskimääräinen lukumäärä*: II-digidirektiivin 19 artiklan 2 kohdan i alakohdan mukaan kaupparekistereiden yhteenliittämijärjestelmän kautta on oltava saatavilla yhtiön työntekijöiden keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana, jos kansallisessa lainsäädännössä edellytetään, että tällaiset tiedot asetetaan saataville yhtiön tilinpäätöksessä, ja siitä hetkestä alkaen, kun tällaiset tiedot ovat poimittavissa.” Tällaista tietoa henkilöstöstä edellytetään Suomen kirjanpitoasetuksen 2 luvun 8 §:n 1 momentin 1 kohdassa; velvoite koskee niin konserniin kuuluvia kuin kuulumattomia yrityksiä, jotka ovat pienyrityksiä suurempia ja siten velvollisia kirjanpitoasetuksen noudattamiseen. Vastaavasti säädetään valtioneuvoston asetuksessa pien- ja mikroyrityksen tilinpäätöksessä esitettävistä tiedoista (1753/2015) 3 luvun 11 §:ssä.
- *Konserneja koskevat tiedot*: II-digidirektiivillä kodifikaatioon lisätyssä konsernitietoja koskevassa 19b artiklassa säädetään muun ohessa siitä, että konserniemoyhtiön ja tytäryritysten tietoja on asetettava saataville kaupparekistereiden yhteenliittämijärjestelmään. Tällaisia tietoja ovat emoyhtiön osalta muun muassa nimi, oikeushenkilömuoto, EUID-tunniste ja valtio, jossa emoyritys on rekisteröity. Vastaavasti kunkin tytäryrityksen osalta tällaisia tietoja ovat muun muassa nimi, kotipaikka, oikeushenkilömuoto, henkilöyhtiön sääntömääräinen kotipaikka ja jäsenvaltio, johon henkilöyhtiö on rekisteröity, henkilöyhtiön rekisterinumero ja sen EUID-tunniste.

2.2.5 Perimmäisen emoyhtiön ja konsernin kaikkien tytäryhtiöiden hallussa olevan pääoman osuudet

Jäsenvaltiot voivat yhtiöoikeusdirektiivin 19b artiklan 2 kohdan perusteella säätää, että digitaaliseen tilinpäätökseen tulisi merkitä myös tiedot perimmäisen emoyhtiön ja konsernin kaikkien tytäryhtiöiden hallussa olevista pääoman osuuksista. Mainittu artikla on tahdonvaltainen säännös, joten jäsenvaltiolla ei ole EU-oikeudellista velvoitetta panna sitä täytäntöön kansallisesti. Mainitun artiklan nojalla jäsenvaltio voi niin halutessaan edellyttää, että rekisteröitäväksi ilmoitetaan myös tieto siitä omistusosuudesta, joka emoyrityksellä ja

muilla samaan konserniin kuuluvilla yrityksillä on digitaalisesti raportoivasta kirjanpitovelvollisesta. Koska artikla ei ole pakottavaa oikeutta, kukin jäsenvaltio voi itsenäisesti päättää artiklan kansallisesta täytäntöönpanosta. Tässä hallituksen esityksessä täytäntöönpanoa ei pidetä perusteltuna. Artiklan tahdonvaltaisuuden myötä jäsenvaltiot eivät toimi asiassa yhdenmukaisesti, joten hyöty asianomaisen artiklan mukaisen velvoitteen säätämisestä Suomessa jäisi rajalliseksi EU-tasolla.

3 Nykytila ja sen arviointi

3.1 Nykytila

Osakeyhtiö on aina velvollinen laatimaan ja ilmoittamaan tilinpäätösasiakirjat kaupparekisteriin. Avoin yhtiö, kommandiittiyhtiö sekä sivuliike ovat sekä tilinpäätös- että ilmoitusvelvollisia vain, jos laissa mainitut edellytykset täyttyvät.

Patentti- ja rekisterihallitus rekisteröi vuosittain noin 260 000 tilinpäätöstä. PRH:n tehtävänä on tarjota tilinpäätökset käyttäjien saataville. Sekä yksittäisille tilinpäätöksille että laajemmille tilinpäätösaineistoille on yhteiskunnassa runsaasti erilaisia käyttötarpeita. Suurimmat käyttäjäryhmät ovat elinkeinoelämä ja viranomaiset.

Valtaosa tilinpäätöksistä toimitetaan tällä hetkellä PRH:n kaupparekisteriin Verohallinnon kautta. Kun tilinpäätös liitetään yrityksen tuloveroilmoitukseen, on mahdollista valita tilinpäätös samalla ilmoitettavaksi myös kaupparekisteriin. Tilinpäätökset välittyvät Verohallinnolta PRH:lle PDF-muotoisina tiedostoina, jotka rekisteröityvät automaattisesti. PDF-muotoiset tilinpäätökset eivät ole rakenteisessa muodossa, jolloin niiden hyödynnettävyys ja jatkojalostaminen automaattisesti on heikkoa.

Digitaalisen tilinpäätösten ilmoittaminen vapaaehtoisesti kaupparekisteriin on ollut mahdollista vuodesta 2019 ja ilmoittamista on säännönmukaisesti kehitetty jatkuvasti. Digitaalisen tilinpäätöksen voi tällä hetkellä ilmoittaa PRH:lle rajapintapalvelun kautta, YTJ-palvelussa ja poikkeustilanteissa verkkolomakkeella. Vuonna 2024 PRH:lle ilmoitettiin n. 13 000 digitaalista tilinpäätöstä.

Tällä hetkellä PRH ei poimi digitaalisista tilinpäätöksistä II-digidirektiivin edellyttämiä yhtiön yksilöivään tunnisteseen, konsernirakenteeseen ja henkilöstön lukumäärään liittyviä tietoja eikä myöskään välitä näitä tietoja EU:n kaupparekistereiden yhteenliittämisyjärjestelmään BRIS:iin.

3.2 Nykytilan arviointi

3.2.1 Johdanto

Nykytilan suurimmat ongelmat liittyvät tilinpäätösaineiston laatuun ja hyödynnettävyyteen. Tällä hetkellä yritysten talouden tärkein julkiseksi tarkoitettu tietoaaineisto, jonka tuottaminen ja varmentaminen on kokonaisuudessaan suuri työ, on lopulta kuitenkin heikosti hyödynnettävissä. Ongelmien juurisyy on se, että aineisto ei ole rakenteisessa muodossa. Nykymuotoinen aineisto ei ole tehokkaasti koneluettavissa, eikä sen automatisoitu käsittely ja analysointi tietojärjestelmissä ole siksi suoraan mahdollista.

PRH ei pysty validoimaan koneellisesti PDF-muotoista tilinpäätöstietoa. Mikä tahansa tilinpäätöksenä toimitettu tieto (pl. henkilötunnukset) rekisteröityy automaattisesti sellaisenaan ja välittyy suoraan asiakkaille. On mahdollista, että jokin tilinpäätöksen keskeisistä osista

puuttuu. Niin ikään saatetaan ilmoittaa vahvistamaton tilinpäätös tai muu tilinpäätösluonnos, koska veroilmoituksen antamisen ajankohta ja tilinpäätöksen vahvistamisen ajankohta määräytyvät eri lakien perusteella.

Koska aineisto ei ole rakenteisessa muodossa, tiedon käyttäjät eivät pysty käsittelemään ja jatkojalostamaan sitä tehokkaasti. Tästä kärsivät sellaiset käyttäjät, jotka tarvitsevat laajaa tilinpäätösaineistoa esimerkiksi tilastointiin, verotuksen toimittamiseen, tilintarkastukseen sekä luottoluokitukseen ja muihin yritysanalyysiin.

3.2.2 Hallinnollinen taakka

Yrityksille tilinpäätösten ilmoittamisesta kaupparekisteriin aiheutuva hallinnollinen taakka ei ole erityisen suuri. Huomattavasti suurempi kustannus ja rasite syntyy tilinpäätöksen laatimisesta ja tilintarkastuksen järjestämisestä. Vahvistetun tilinpäätöksen ilmoittaminen kaupparekisteriin tarjolla olevia kanavia pitkin kerran vuodessa on verraten pieni tehtävä, mutta vaatii kuitenkin manuaalisia työvaiheita. Kokonaan automatisoitua ilmoittamista on vain digitaalisten tilinpäätösten kohdalla, jolloin tilinpäätöksen toimittaminen voi tapahtua iXBRL-rajapinnan käyttöönoton avulla taloushallinnon ohjelmistolla napinpainalluksella.

3.2.3 Euroopan unionin yhtiöoikeusdirektiivin edellyttämät kansalliset säännökset

Nykyinen kansallinen lainsäädäntö ei täytä nykyisessä yhtiöoikeusdirektiivissä tilinpäätöksen julkistamisesta digitaalisessa muodossa ja tilinpäätökseen merkittävistä tiedoista säädettyä.

4 Esityksen tavoitteet

Esityksen tarkoituksena on panna täytäntöön Euroopan unionin yhtiöoikeusdirektiivin edellyttämät kansalliset säännökset sekä velvoittaa direktiivin tarkoittamat yritykset (digitaalisesti raportoivasta kirjanpitovelvollinen) tilinpäätöstietojensa digitaaliseen rekisteröimiseen. Direktiiviperusteisilla uusilla säännöksillä varmistetaan osaltaan yritystiedon läpinäkyvyyden ja tiedon saatavuuden parantaminen sekä kaupparekisterien yhteenliittäminen EU-tasoisesti.

Esityksellä parannetaan tilinpäätösaineiston tehokasta käyttöä, sillä rakenteinen ja koneluettavassa muodossa oleva aineisto mahdollistaa tehokkaan automatisoidun käsittelyn ja analysoinnin tietojärjestelmissä. Säännöksillä tavoitellaan sitä, että sijoittajilla ja muilla sidosryhmillä on käytettävissään tiedot, joita ne tarvitsevat arvioidakseen kirjanpitovelvollisten taloudellista tilaa ja riskejä. Uudet säännökset myös luovat edellytyksiä kilpailukykyisten sisämarkkinoiden tehokkaalle toiminnalle, nykyaikaistamiselle ja hallinnolliselle järjeistämiseksi ja yhtiöiden kilpailukykyyn ja luotettavuuden varmistamiselle. Pidemmällä tähtäimellä tavoitellaan yritysten raportointikustannusten vähenemistä tietovaatimusten yhdenmukaistamisen myötä.

5 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

5.1 Keskeiset ehdotukset

5.1.1 Soveltamisala

Yhtiöoikeusdirektiivin mukaisesti esityksessä ehdotetaan digitaalisuus ensinnäkin osakeyhtiön tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yksinomaiseksi laatimismuodoksi. Kyse on oikeushenkilöistä, jotka on merkitty kaupparekisteriin nimenomaan osakeyhtiönä.

Osakeyhtiöiden ohella sama velvoite digitaalisen muodon noudattamiseen ulotetaan myös niihin henkilöyhtiöihin, (so. avoimet yhtiöt ja kommandiittiyhtiöt, joissa kaikki vastuunalaiset yhtiömiehet ovat osakeyhtiöitä, joko suoraan tai välillisesti henkilöyhtiön kautta), joiden tulee toimittaa tilinpäätöksensä ja mahdollisen toimintakertomuksensa rekisteriviranomaiselle.

Lisäksi sivuliikkeen osalta säädettäisiin, että elinkeinoharjoittajan Suomessa sijaitsevan sivuliikkeen toiminnasta tulee laadittavaksi ja rekisteröitäväksi tilinpäätösasiakirjat noudattaen digitaalista muotoa, jollei ulkomaisen elinkeinoharjoittajan tilinpäätösasiakirjoja ole laadittu tilinpäätösdirektiivin mukaisesti tai vastaavalla tavalla jotta ne voidaan pitää saatavilla EU:n kaupparekistereiden yhteenliittämijärjestelmässä (BRIS).

5.1.2 Tilinpäätösasiakirjojen digitaalisuus

Tilinpäätösrekisteröinnin edesauttamiseksi teknologisista menettelyistä määräisi tarkemmin PRH, joka toimii kansallisena rekisteriviranomaisena. Informaation käytettävyyttä ja mahdollista jatkojalostamista silmällä pitäen on tarkoituksenmukaista, että laatimismuoto on yhtenäinen. Tämän vuoksi ehdotetaan, että tilinpäätös laadittaisiin vastaavan tapaan digitaalisessa XHTML-muodossa kuin mikä koskee kirjanpitolain 7 luvun mukaista kestävyysraportointiyriytysten toimintakertomusta ja kestävyysraporttia. Vastaavasti rekisteriviranomaisen toimesta määritellään myös PRH-tunnisteet (iXBRL-merkintäkielellä) yhtiöoikeusdirektiivin ja siihen tehtyjen muutosten täytäntöönpanemiseksi. Viranomaispäätöksestä PRH-tunnisteista ilmenee tilinpäätös- ja toimintakertomustaksonomia, joka on rakenteinen ja standardoitu tietomalli digitaalisesta muodosta.

Jotta digitaalisesti raportoivat kirjanpitovelvolliset ja ohjelmistotoimittajat saavat riittävän ajoissa tiedon PRH-tunnisteista, Patenti- ja rekisterihallitus julkaisee ne raportoitavaa vuotta edeltävän vuoden kesäkuun loppuun mennessä.

PRH asettaa saataville digitaaliset tilinpäätösasiakirjat jäseneltynä datana haut mahdollistavassa muodossa.

5.1.3 Muunninpalvelu

Yritykset käyttäisivät tilinpäätöstietojensa digitalisoinnissa taloushallinnon ohjelmistoja itse taikka tilitoimistojen palveluja. Vaihtoehtona modernille taloushallinnon ohjelmiston hyödyntämiselle pienimmät yritykset voivat muuntaa tilinpäätöksensä digitaalseksi PRH:n tarjoamassa maksuttomassa palvelussa. Palvelu rajataan kirjanpitolain mukaisille pien- ja mikroyrityksille. PRH ohjeistaa tarkemmin muunninpalvelusta.

5.1.4 Digitaaliseen tilinpäätökseen ja konsernitilinpäätökseen merkittävät liitetiedot

Esityksessä veloitettaisiin digitaalisesti raportoivia kirjanpitovelvollisia merkitsemään (eli arkikielisesti ilmaistuna ”tägäämään”) digitaalisen tilinpäätöksen liitetietoihin ne yhtiöoikeusdirektiivin edellyttämät tiedot, jotka tulee saattaa EU:n kaupparekisterien yhteenliittämijärjestelmään (”BRIS-järjestelmä”).

Yhtiöoikeusdirektiivi edellyttää jäsenvaltioiden varmistavan, että soveltamisalaan kuuluvilla kirjanpitovelvollisilla on eurooppalainen yksilöivä tunniste, ”EUID-tunniste”, joka mahdollistaa niiden yksiselitteisen tunnistamisen rekistereiden välisessä viestinnässä. EUID-tunniste (engl. European Unique Identifier) on EU:n laajuinen ja mahdollistaa yritysten tunnistamisen ja yhteydenpidon eri EU-maiden kaupparekisterien välillä BRIS-järjestelmän kautta, mikä vähentää tietojen päällekkäisyyksiä ja virheitä. Suomessa EUID -numero

muodostetaan maatunnuksesta "FI", rekisterin tunnuksesta ja Y-tunnuksesta. EUID:n muoto Suomessa on FIFPRO.1234567-8.

Lisäksi yhteenliittämijärjestelmän kautta on oltava saatavilla yhtiön työntekijöiden keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana, jos kansallisessa lainsäädännössä edellytetään, että tällaiset tiedot asetetaan saataville yhtiön tilinpäätöksessä, kuten esimerkiksi Suomessa.

Yhteenliittämijärjestelmään tulee asettaa saataville tietoja konsernien emo- ja tytäryrityksistä. Tällaisia tietoja ovat emoyhtiön osalta muun muassa nimi, oikeushenkilömuoto, EUID-tunniste ja valtio, jossa emoyritys on rekisteröity. Vastaavasti kunkin tytäryrityksen osalta tällaisia tietoja ovat muun muassa nimi, kotipaikka, oikeushenkilömuoto, henkilöyhtiön sääntömääräinen kotipaikka ja jäsenvaltio, johon henkilöyhtiö on rekisteröity, henkilöyhtiön rekisterinumero ja sen EUID-tunniste.

5.1.5 Voimaantulo

Velvollisuus digitaalisen tilinpäätöksen laatimiseen porrastettaisiin siten, että ne digitaalisesti raportoivat kirjanpitovelvolliset, jotka olisivat velvollisia valitsemaan tilintarkastajan olisi laadittava digitaalinen tilinpäätös 1.7.2027 tai sen jälkeen alkavasta tilikaudesta ja se olisi ilmoitettava rekisteröitäväksi ensimmäistä kertaa pääosin vuosina 2028 tai 2029. Ne digitaalisesti raportoivat kirjanpitovelvolliset, joilla ei ole velvollisuutta valita tilintarkastajaa, olisivat velvollisia laatimaan tilinpäätöksensä digitaalisesti 1.7.2028 tai sen jälkeen alkavasta tilikaudesta ja se olisi ilmoitettava rekisteröitäväksi ensimmäistä kertaa pääosin vuosina 2029 ja 2030. Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen rekisteröinnin ilmoittamisen määräaikoja ei muutettaisi.

5.2 Esityksen pääasialliset vaikutukset

5.2.1 Vaikutukset yritysten toimintaan

Vaikutukset digitaalisen tilinpäätöksen ilmoitusvelvollisiin

Suurin muutos digitaalisen tilinpäätöksen ilmoitusvelvollisten kannalta on se, että digitaalinen tilinpäätös ilmoitetaan aina suoraan PRH:lle. Nykyisellään monet yritykset toimittavat tilinpäätöksensä veroilmoituksen liitteenä Verohallinnolle, josta tilinpäätös oikein ilmoitettuna välittyy rekisteröitäväksi myös PRH:n kaupparekisteriin. Kyseiseen tilinpäätösilmoitukseen sisältyvät myös toimintakertomus, tilintarkastuskertomus sekä mahdollinen kestävyysraportin varmennuskertomus.

Digitaaliseen tilinpäätökseen siirtyminen tarkoittaa käytännössä sitä, että monet yritykset ilmoittaisivat jatkossa digitaalisen tilinpäätöksensä suoraan PRH:lle, jolloin PRH:n asiointikanavien käyttö lisääntyisi nykyisestä. Jos digitaalista tilinpäätöstä ei lähetetä suoraan rajapintaan taloushallinnon ohjelmistosta, se ilmoitetaan kaupparekisteriin joko YTJ-palvelussa tai poikkeustapauksissa verkkolomakkeella. Molemmat asiointikanavat ovat käytössä myös muiden kaupparekisteri-ilmoitusten osalta.

Tarkoituksena on, että suurin osa yrityksistä toimittaisi digitaalisen tilinpäätöksen suoraan taloushallinnon ohjelmistostaan PRH:n tilinpäätösten rajapintaan. Tämä vähentää yrityksille tilinpäätöksen ilmoittamisesta aiheutuvaa työtä.

Jos yrityksellä ei ole käytössään taloushallinnon ohjelmistoa, joka muodostaisi digitaalisen tilinpäätöksen, täytyy yrityksen muuntaa muulla tavoin tehty tilinpäätöksensä digitaaliseksi. Suuret yritykset voivat käyttää tarvittavien merkintöjen tekemiseen vapailta markkinoilta ostettavissa olevia ohjelmistoa, joita vastaavia käyttävät tällä hetkellä esimerkiksi pörssilistatut yritykset ESEF-tilinpäätösten merkintöihin.⁴ Jotta digitaalisen tilinpäätöksen laatiminen olisi mahdollista kaikille yrityksille, PRH on hankkinut pienille yrityksille käytettäväksi muunninpalvelun, jonka avulla yritys voi tuottaa digitaalisen tilinpäätöksen itse.

Muuntimen käyttö

PRH tarjoaa pienten yritysten käyttöön selainpohjaisen muuntimen, jonka avulla yritykset voivat maksutta muuntaa esimerkiksi tekstinkäsittelyjärjestelmässä laaditun tilinpäätöksen iXBRL-formaattiin ja ilmoittaa sen tämän jälkeen YTJ-palvelun kautta PRH:n kaupparekisteriin. Muuntimen tarkoituksena on auttaa pieniä yrityksiä tilinpäätöksen digitalisoinnissa, jos yrityksellä ei ole käytössä kyvykästä taloushallinnon ohjelmistoa. Muuntimessa on tarjolla pienimpien yritysten tilinpäätöskäyttöä jäljittelevät taulukkolaskentapohjat (esim. Excel-pohjat), johon yritys voi täyttää tilinpäätöksensä tiedot.

Muuntimesta valitaan yrityksen tilinpäätöksen laatimistavan mukainen taulukkolaskentapohja, joka ladataan käyttäjän koneelle muuntimen verkkosivuilta. Pohjaan täytetään yrityksen tilinpäätöksen tiedot niille varattuihin kenttiin. Käyttäjä tallentaa täytetyn tiedoston koneelleen, jonka jälkeen hän siirtyy muuntimen verkkosivuille ja lataa tiedoston muuntimeen, joka muuntaa täytetyn pohjan digitaaliseksi tilinpäätökseksi, joka sisältää tarvittavat iXBRL-merkinnät. Tämän jälkeen käyttäjä lataa muuntimen luoman tiedoston koneelleen. Kun yhtiökokous on vahvistanut tilinpäätöksen, yritys ilmoittaa digitaalisen tilinpäätöksen rekisteröitäväksi kaupparekisteriin YTJ-palvelussa.

Muunnin mahdollistaa perusmuotoisen tilinpäätöksen muuntamiseen digitaaliseksi. Muuntimen käyttö perustuu taulukkolaskentapohjiin, joiden ylläpidosta vastaa PRH. PRH:n on mahdollista tarjota mikro- ja pienyritysten käyttämien tilinpäätöskäyttöjen mukaiset laskentapohjat, koska asianomaiset kaavat ovat yksinkertaisia. PRH:lla ei kuitenkaan ole resursseja tuottaa sopivia laskentapohjia kaikkien yritysten käyttöön. Suurten yritysten tilinpäätökset vaatisivat huomattavasti monimutkaisempia laskentapohjia, eivätkä ne silti todennäköisesti olisi kaikkien suuryritysten käytettävissä sellaisenaan. Lisäksi on odotettavissa, että yksityiset markkinatoimijat tulevat tarjoamaan suuryrityksille niiden tarpeita paremmin palvelevia muunninratkaisuja.

Vaikutukset ohjelmistotoimittajiin

Ohjelmistotoimittajilla on merkittävä rooli muutoksen mahdollistajana. Taloushallinnon ohjelmistotoimittajat voivat kehittää nykyistä ohjelmistoaan siten, että tilinpäätöksen saa ohjelmistosta suoraan digitaalisessa muodossa ja sen voi toimittaa PRH:lle saumattomasti rajapintayhteydellä. Tällä hetkellä tuotannossa on yhden kotimaisen ohjelmistotoimittajan

⁴ Eurooppalaisten listayhtiöiden (säännellyillä markkinoilla toimivien osake- ja joukkovelkakirjaliikkeeseenlaskijoiden) on tullut raportoida tilinpäätökset ja toimintakertomukset yhtenäisessä sähköisessä muodossa (ESEF, European Single Electronic Format) vuoden 2021 tilinpäätöksistä alkaen. ESEF-tilinpäätökset ja toimintakertomukset laaditaan XHTML-muodossa, ja XHTML-dokumenttiin sisältyvät IFRS-konsernitilinpäätöstiedot tulee merkitä XBRL-merkeillä. XBRL-merkinnät tehdään käyttäen iXBRL-teknologiaa (InlineXBRL).

ohjelmisto, minkä lisäksi PRH:lla on meneillään käyttöönottoprojekteja useiden ohjelmistotoimittajien kanssa.

Markkinoilla on olemassa myös erilaisia merkintäohjelmistoja. Nämä on kohdistettu etenkin suuryrityksille, jotka voivat merkitä valmiin tilinpäätöksensä rakenteiseksi. Nykyisin näitä on käytössä esimerkiksi ESEF-raportoinnin tarpeisiin.

Vaikutukset yksityisen sektorin toimijoille

Digitaalinen tilinpäätösaineisto tarjoaa mahdollisuuksia muille yksityisen sektorin toimijoille omien prosessiensa tehostamiseen, kun tilinpäätösaineisto saadaan suoraan jatkoohjelmistojen mahdollistavassa muodossa. Etuja digitaalisesta tilinpäätösaineistosta on esimerkiksi rahoittajille ja luottoluokittelijoille, jotka voivat tehostaa tilinpäätösaineistojen analysointia ja hyödyntämistä digitaalisen tietomuodon takia.

5.2.2 Taloudelliset vaikutukset yritysten toimintaan

Yritysten välinen kilpailu ja markkinoiden toimivuus

Taloudellisen tiedon saatavuus ja laatu ovat kehittyneet merkittävästi, mikä edistää kilpailun tehostumista ja markkinoiden toimivuutta. Tilinpäätökset ja niihin liittyvät aineistot ovat entistä käyttökelpoisemmässä muodossa, mikä tukee tiedon hyödyntämistä päätöksenteossa.

Yhteisesti määriteltäviin taksonomioihin perustuvat tilinpäätökset parantavat tiedon laatua ja vertailtavuutta. Tämä mahdollistaa yrityksille oman menestyksen arvioinnin tarkemman suhteessa kilpailijoihin sekä tarjoaa paremmat edellytykset kilpailla tiedolla. Laadukas ja vertailukelpoinen taloudellinen tieto tukee yritysten strategista suunnittelua ja päätöksentekoa entistä tehokkaammin.

Sääntelytaakka ja muut kustannukset

Taloustietojen siirtyminen pääosin digitaaliseen muotoon on osa laajempaa globaalia kehitystä, johon Euroopan unioni on jo reagoinut useilla konkreettisilla toimenpiteillä. EU:n datastrategian tavoitteena on asemoida unioni datavetoisen yhteiskunnan eturiviin. EU on edistänyt talousraportoinnin digitalisaatiota muun muassa ESEF-raportointivaatimuksilla, digidirektiiveillä I ja II sekä sääntelyllä, joka tähtää European Single Access Pointin (ESAP)⁵ käyttöönottoon. II-digidirektiivi velvoittaa rekisteriviranomaisia keräämään yritysten tilinpäätöksistä tietoja konsernirakenteesta ja henkilöstön lukumäärästä, ja välittämään ne EU:n kaupparekistereiden yhteenliittymäpalveluun (BRIS). Tietojen kerääminen suoraan tilinpäätöksiltä vähentää hallinnollista taakkaa, ja arviot osoittavat, että vaihtoehtoiset toteutustavat ilman digitaalista raportointia olisivat yrityksille merkittävästi raskaampia ja kustannuksiltaan korkeampia. Käytännössä tämä tarkoittaisi uuden raportointijärjestelmän perustamista ja manuaalista tietojen toimittamista.

Digitaalinen tilinpäätös ei lisää sääntelytaakkaa, vaan voi osaltaan keventää sitä. Esimerkiksi samojen tietojen raportointi useille viranomaisille vähenee, kun viranomaiset, esimerkiksi Verohallinto ja Tilastokeskus, voivat kerätä tarvittavat tiedot automaattisesti rakenteisista

⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2023/2859, annettu 13 päivänä joulukuuta 2023, rahoituspalvelujen, pääomamarkkinoiden ja kestävyuden kannalta merkityksellisiin julkisesti saatavilla oleviin tietoihin keskitetyn pääsyn tarjoavan eurooppalaisen keskitetyn yhteyspisteen perustamisesta.

raporteista. Digitaalisuus vähentää myös raportoijan manuaalista työtä, sillä ohjelmistot mahdollistavat tilinpäätösten automatisoidun muodostamisen tilinpäätöksen ilmoittamisen tapahduttua yhä useammin rajapintojen kautta. Toisaalta sääntelytaakka voi lisääntyä, mikäli yritys edelleen jatkossa esimerkiksi ilmoittaisi tilinpäätöksen erikseen Verohallinnolle PDF-tiedostona veroilmoituksen liitteenä ja erikseen digitaalisena PRH:lle. Tilintarkastajajärjestöjen mukaan tilinpäätöksen digimuotoisuudesta aiheutunee lisätyötä tilintarkastuksessa, mutta järjestöt eivät ole esittäneet arviota tämän kustannuksesta. Toisaalta on ilmeistä, että digimuotoisuus edesauttaa vähäistä merkittävämmällä tavalla tietoteknisten välineiden hyödyntämistä tilintarkastajan työssä, mikä on omiaan pienentämään kustannusta tilintarkastuksesta. Esimerkiksi tilintarkastaja voi hyödyntää tilinpäätöstietojen rakenteisuutta ja tekoälyä varmistaakseen toimintakertomuksen yhdenmukaisuutta tilinpäätöksen kanssa.

Yritysten tiedonhankinnan kustannukset pienenevät, kun avoimen datan saatavuus laajenee ja taloustiedot ovat tehokkaammin yhteiskunnan käytettävissä. Tilinpäätösaineisto on nimetty EU:n avoimen datan direktiivissä arvokkaaksi tietoaaineksi. Digitaalisuus on edellytys sille, että PRH voi avata tilinpäätösten tietovarannon laajasti yhteiskunnan käyttöön.

Yrityksen digitalous -hankkeessa tehtiin selvitys muutoksen aiheuttamista kustannuksista. Jotta digitaalinen tilinpäätös voidaan muodostaa tehokkaasti, ohjelmistotoimittajien on lisättävä omaan tuotteeseensa digitaalisen tilinpäätöksen toiminnallisuus. Ohjelmistotoimittajille syntyvät kertakustannukset arvioitiin hankkeessa maltillisiksi. Yhtä ohjelmistoa kohti kustannuksen arvioitiin olevan alle 10 000 €. On todennäköistä, että ohjelmistotoimittajat ottavat syntyneet kustannukset huomioon veloituksissaan ohjelmistoa käyttäviltä asiakkailtaan. Rääätälöidyille ohjelmistoille tehtävistä muutoksista aiheutuvat kustannukset voivat poiketa edellä esitetystä merkittävästi. Esimerkiksi osa räätälöityjä ERP-järjestelmää käyttävistä suuryhtiöistä kuuluu velvoittavan kestävyysraportoinnin tai ESEF-raportoinnin piiriin, jolloin ne joutuvat jo niidenkin takia hankkimaan teknisen kyvykkyyden iXBRL-raportointiin. Lopuille suuryhtiöille on kuitenkin tunnistettavissa tarve hankkia erillisen XBRL-raportointiohjelman lisenssi. ESEF-raportoinnista saatujen kokemusten perusteella voidaan arvioida, että raportointiohjelmassa rakenteisuuden luovan erien merkitsemisen kustannukset olisivat noin 10 euroa per raporttisivu.

Pitkällä aikavälillä digitilinpäätöksen ilmoittamiskäytännön vakiintuminen todennäköisesti vähentää yritysten hallinnollista taakkaa ja siihen liittyviä kustannuksia.

Yritystoiminnan tuotot ja kannattavuus

Rakenteinen ja digitaalinen tilinpäätös tukee yritysten kannattavuutta välillisesti tehostamalla taloushallinnon prosesseja, parantamalla tiedon laatua ja mahdollistamalla resurssien kohdentamisen ydintoimintoihin.

Yritystoiminnan aloittaminen, yrittäjänä toimiminen ja kasvuedellytykset

Digitaalisen raportoinnin vaikutus yrittäjyyteen on lähtökohtaisesti neutraali. Digitaaliseen tilinpäätökseen tarvittavat työkalut ovat laajasti saatavilla, eivätkä ne edellytä merkittäviä alkuinvestointeja. Tämä madaltaa kynnystä siirtyä digitaaliseen raportointiin ja tukee erityisesti pienyritysten toimintaa.

Uusille yrityksille siirtyminen digitaaliseen toimintaympäristöön on luontevaa, koska digitaaliset työkalut voidaan ottaa käyttöön osaksi taloushallintoa jo toiminnan alkuvaiheessa. Digitaaliset ratkaisut tuovat tehokkuutta taloushallinnon prosesseihin, vähentävät manuaalista

työtä ja parantavat tiedonhallinnan laatua. Tämä edistää yritysten toiminnan sujuvuutta ja mahdollistaa resurssien kohdentamisen ydintoimintoihin.

Digitaalinen raportointi tukee myös yritysten kasvuedellytyksiä. Kun taloustiedot ovat rakenteisessa muodossa ja helposti saatavilla, yritykset voivat hyödyntää niitä tehokkaammin esimerkiksi rahoituksen hakemisessa, kumppanuuksien rakentamisessa ja strategisessa päätöksenteossa. Avoimen datan laajeneminen parantaa tiedon saatavuutta ja läpinäkyvyyttä, mikä voi lisätä luottamusta yritysten toimintaan ja edistää kilpailukykyä.

Lisäksi digitaalinen raportointi mahdollistaa viranomaisyhteistyön automatisoinnin, mikä vähentää päällekkäistä raportointia ja vapauttaa resursseja liiketoiminnan kehittämiseen. Tämä luo edellytyksiä skaalautuvalle ja tehokkaalle liiketoiminnalle, erityisesti kasvuhakuisille yrityksille.

Investoinnit ja kilpailukyky

Digitaalinen raportointi luo edellytyksiä investointien lisääntymiselle tarjoamalla ajantasaista, vertailukelpoista ja helposti analysoitavaa taloustietoa. Tämä parantaa yritysten läpinäkyvyyttä ja luotettavuutta sijoittajien ja rahoittajien näkökulmasta, mikä voi helpottaa pääoman saatavuutta ja vahvistaa investointihalukkuutta.

Lisäksi digitaalinen raportointi tukee yritysten kilpailukykyä tarjoamalla paremmat edellytykset datan hyödyntämiseen liiketoiminnan kehittämisessä. Kun taloustiedot ovat rakenteisessa muodossa, niitä voidaan yhdistää muihin tietolähteisiin ja käyttää esimerkiksi markkina-analyyysien, riskienhallinnan ja strategisen suunnittelun tukena. Tämä mahdollistaa nopeamman reagoinnin markkinamuutoksiin ja tukee innovatiivisten ratkaisujen kehittämistä.

Yhteiskunnan tasolla digitaalinen raportointi edistää tehokasta tiedonvaihtoa ja viranomaisyhteistyötä, mikä vähentää hallinnollista taakkaa ja parantaa toimintaympäristön ennakoitavuutta. Tämä luo vakautta ja houkuttelevuutta investointikohteena sekä kotimaisille että kansainvälisille toimijoille.

Innovaatioiden synty ja leviäminen markkinoilla

Digitaalinen tilinpäätös edistää innovaatioiden syntymistä ja leviämistä markkinoilla tarjoamalla rakenteista, ajantasaista ja helposti hyödynnettävää taloustietoa. Kun yritysten tilinpäätösaineisto on saatavilla digitaalisessa muodossa, se mahdollistaa uusien ratkaisujen kehittämisen esimerkiksi talousanalytiikan, automaation ja tekoälyn soveltamisen alueilla.

Avoimen ja rakenteisen datan saatavuus tukee erityisesti startup- ja kasvuyritysten kykyä kehittää datavetoisia palveluita, jotka voivat hyödyntää tilinpäätöstietoja esimerkiksi luottoluokituksessa, markkina-analyyysissä tai kilpailijavertailussa. Tämä luo pohjan uusille liiketoimintamalleille ja edistää innovaatioiden skaalautumista.

Lisäksi digitaalinen tilinpäätös mahdollistaa tehokkaamman tiedon jakamisen eri toimijoiden välillä eli yritysten, viranomaisten, tutkimuslaitosten ja kehittäjien kesken. Tämä edesauttaa innovaatioiden kehittämistä ja niiden saattamista kaupallisina tuotteina ja palveluina markkinoille.

Yhteiskunnan tasolla digitaalinen tilinpäätös tukee tiedon avoimuutta ja läpinäkyvyyttä, mikä lisää luottamusta ja edistää innovatiivisten ratkaisujen käyttöönottoa laajemmin. Tämä voi

johtaa tehokkaampaan kilpailuun, parempiin palveluihin ja uusien teknologioiden nopeampaan omaksumiseen.

Erityiset vaikutukset pk-yrityksiin

Digitaalisen tilinpäätöksen käyttöönotolla ei ole erityisiä vaikutuksia pk-yritysten toimintaan, sillä muutos toteutuu pääosin taustalla tilitoimistojen ja ohjelmistotoimittajien toimesta. Pk-yrityksille, jotka käyttävät tilitoimistoja tai valmiita kirjanpito-ohjelmistoja, ei todennäköisesti aiheudu muutoksessa lisätyötä tai uusia vaatimuksia.

Odotettavissa on, että pk-yritysten nykyiset taloushallinnon ohjelmistot toteuttavat tarvittavat tekniset muutokset digitaalisen tilinpäätöksen tuottamiseen. Tämä tarkoittaa, ettei pk-yrityksille synny tarvetta hankkia uusia ohjelmistoratkaisuja.

Mikro- ja pienyritykset voivat käyttää PRH:n tarjoamaa ilmaista muunninpalvelua. PRH:ssa tuotetun datalähtöisen yrityssegmentoinnin analyysin perusteella heikosti digikyvykkäitä osakeyhtiöitä on n. 36 000 yritystä. Analyysissä käytössä olleet henkilöstömäärä- ja liikevaihtoluokat osoittavat heikosti digikyvykkäiden osakeyhtiöiden olevan kirjanpitolain mukaisia mikroyrityksiä. Nämä heikosti digikyvykkäät osakeyhtiöt voivat hyödyntää PRH:n tarjoamaa ilmaista muunninpalvelua eivätkä joutuisi käyttämään tilitoimiston palveluja tai itse investoimaan taloushallinnon ohjelmistoon. Muunninpalvelun käyttämisen kustannuksena on tilinpäätöksen lukujen kopioimiseen ja muodostuvan tiedoston palauttamiseen kuluva aika. Tähän kuluva aika on verrattavissa esimerkiksi Verohallinnon tarjoaman ”OmaVero”-palvelun käyttöön. Mikäli mikro- tai pienyritys kuuluu tilintarkastusvelvollisuuden piiriin saattaa digitaalisessa muodossa olevan tilinpäätöksen tilintarkastuksesta aiheutua lisäkustannuksia.

Kaupparekisteri välittäisi rekisteröidyt digitaaliset tilinpäätösaineistot Verohallinnolle rajapinnan kautta, kuten nykyisinkin. Mikäli digitaaliset tilinpäätöstiedot toimitetaan veroilmoituksen ilmoittamisen määräajassa kaupparekisteriin, ei tilinpäätöstä tarvitse erikseen toimittaa veroilmoituksen liitteenä. Toisaalta sääntelytaakka voi lisääntyä, mikäli yritys edelleen jatkossa ilmoittaisi tilinpäätöksen erikseen Verohallinnolle veroilmoituksen liitteenä ja erikseen digitaalisena PRH:lle.

Pk-yritykset hyötyvät digitaalisesta tilinpäätöksestä samalla tavalla kuin suuremmat toimijat. Rakenteinen ja digitaalinen raportointi mahdollistaa: 1) hallinnollisen taakan keventymisen, kun tiedonsiirto viranomaisille automatisoituu, 2) paremman tiedon laadun ja hyödynnettävyyden, esimerkiksi rahoitusneuvotteluissa ja liiketoiminnan suunnittelussa, 3) läpinäkyvyyden ja luotettavuuden lisääntymisen, mikä voi parantaa pk-yritysten asemaa markkinoilla ja rahoittajiin nähden.

5.2.3 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Patentti- ja rekisterihallitus

PRH:n näkökulmasta tilinpäätösaineistojen digitalisointi ei muuta perustehtäviä, jotka PRH:lle on laissa asetettu kaupparekisterin rekisterinpitäjänä. PRH edelleen ylläpitää tietoteknisiä kanavia tilinpäätösten ilmoittamiselle, valvoo kaupparekisterin sisältöjä ja tarjoaa kaupparekisterin julkisia aineistoja hyödynnettäväksi. PRH on jo investoinut aiemmin digitaalisten tilinpäätösten ilmoittamisen rajapinnan rakentamiseksi sekä tiedon edelleen välittämisen rajapintaan esimerkiksi Verohallinnolle. Koska kehittämistyön myötä digitaalisen tietomuodon odotetaan muuttuvan pääsääntöiseksi tilinpäätösten esittämistavaksi, PRH:n on

edelleen jatkettava investointi- ja kehittämistyötä muutoksen läpiviemiseksi. Tähän liittyy asiantuntijatyötä, järjestelmäkehitystä ja tilinpäätöstaksonomioiden kehittämistyötä. Kehittämävaiheen aikana nykyisten tilinpäätösilmoitusten ja rekisteröintimenetelmien jatkaminen ja siihen liittyvät kustannukset toteutuvat nykyisen tapaan.

Odotettavaa on, että PRH:n järjestelmien käyttökustannukset pysyvät suunnilleen samoissa kuin nykyisinkin. Jatkossa uusia kustannuksia PRH:lle on tilinpäätöstaksonomioiden ja XBRL-ajanpinnan jatkuva ylläpito. Näiden ei kuitenkaan oleteta aiheuttavan merkittäviä kustannuksia. Lisäksi jotakin PDF- ja paperi-ilmoittamiseen liittyviä kuluja voi poistua digitaalisten ilmoituksen muuttuessa pääsääntöiseksi tietomuodoksi, mutta tällaisia kuluja ei ole toistaiseksi arvioitu.

Digitaalisen ilmoitusmuodon myötä PRH:n kaupparekisterin valvonta tehostuu. Digitaalisten tilinpäätösilmoitusten sisällön validointi on automatisoitua menettelyä, jonka avulla vastaanottorajapinnassa PRH:ssa seulotaan yrityksen lähettämän digitaalisen aineiston teknisiä ominaisuuksia. Validaattorin avulla voidaan estää sellaisen tilinpäätösilmoituksen rekisteröityminen, joka ei täytä olennaisia teknisiä vaatimuksia ja/tai ei sisällä olennaisia sisällöllisiä vaatimuksia (esimerkiksi tilinpäätöksestä puuttuu tase). Validoinnista huolimatta kaikkia virheitä ja puutteita ei kuitenkaan voida estää. Tilinpäätösaineistojen automaattinen validointi mahdollistaa, että rekisteröityvien aineistojen laatu on parempi ja virheellisyydestä tai puutteellisuudesta johtuva selvittelytyö vähenee. PRH voi myös itse käyttää rakenteista tietoa valvonnan tukena. Tällä hetkellä tilinpäätöksen ilmoittaminen on pääsääntöisesti maksutonta; ainoastaan paperi-ilmoituksena lähetetystä tilinpäätöksestä peritään maksu. Tällöin PRH perii käsittelyn yhteydessä 100 euron käsittelymaksun. Vuodesta 2026 alkaen kaupparekisteriasiointi muuttuu sähköiseksi, jolloin paperi-ilmoittaminen ei ole mahdollista enää tilinpäätöksen osaltakaan. PRH:n maksulliseen toimintaan kuuluu myös tilinpäätösaineistojen myyminen.

Verohallinto

Verohallinto saa kaupparekisteriin rekisteröidyt digitaaliset tilinpäätösaineistot hyödynnettäväkseen PRH:lta rajapinnan kautta, kuten nykyisin. Verohallinnolle muutos mahdollistaa tiedon käytön ja jatkojalostamisen automatisoinnin rakenteisten tilinpäätösten osalta. Mahdollisuus kehittää analyysejä sekä mahdollisesti erilaisia vertailuja helpottuu. Muutoksen myötä Verohallinnon ja PRH:n välinen tiedonvaihto yksinkertaistuu vahvistettujen tilinpäätösten osalta, koska kehitystyön myötä tilinpäätökset raportoidaan suoraan PRH:lle.

Mikäli tilinpäätöstiedot toimitettaisiin jatkossa vain PRH:lle yhden luukun periaatetta noudattaen, saattaa tästä muodostua ongelmia Verohallinnon aikataulujen näkökulmasta, sillä veroilmoituksen liitteenä on toimitettava tilinpäätös neljän kuukauden kuluessa siitä, kun tilikauden viimeinen kalenterikuukausi on päättynyt. Verotus päättyy tästä viimeistään kuuden kuukauden kuluttua. Edellä mainittu aikataulu määrittää Verohallinnon säännönmukaiseen tuloverovalvontaan käytettävissä olevan ajan.

On arvioitu, että digitaalisen tietomuodon yleistyessä kustannuksia Verohallinnolle kertyy maltillisesti. Tällä hetkellä Verohallinnolla on kyvykkyys vastaanottaa digitaalisia tilinpäätöksiä PRH:lta. Lisäkustannuksia voi mahdollisesti syntyä rakenteisten liitetietojen osalta.

Tilastokeskus

Tilinpäätöksistä saatavia tietoja käytetään Tilastokeskuksessa laajasti. Merkittävimmät käyttökohteet ovat yritystilastot, kansantalouden tilinpito ja konsernirekisteri. Kansantalouden tilinpito on kansantalouden toimintaa kuvaava tilastojärjestelmä, jonka tärkein tunnusluku on bruttokansantuote.

Nykyisin Tilastokeskuksen käytössä olevat tilinpäätökset ovat pääosin pdf-muodossa ja niiden hyödyntäminen on manuaalista. Rakenteinen tilinpäätös tehostaa huomattavasti tilinpäätösten käyttöä ja mahdollistaa niistä saatavien tietojen laajemman ja automaattisen hyödyntämisen. Myös tilastojen laatu voi parantua otosten kattavuuden lisääntymisen myötä. Kustannuksia aiheutuu uuden rakenteisen aineiston tuomisesta osaksi tilastotuotantoprosessia. Muutos tuo säästöjä, sillä se vähentää nykyisin tehtävää manuaalisuutta.

5.2.4 Muut yhteiskunnalliset vaikutukset

Digitaalisen tilinpäätöksen vaikutus kansantaloudelle on myönteinen. Yksi merkittävistä hyödyistä yhteiskunnan tasolla on tietojen läpinäkyvyys. Tiedon vapaa saatavuus digitaaliseen tilinpäätösaineistoon lisää luottamusta eri toimijoiden välillä, kun tieto on yhteismittallista ja vertailtavissa keskenään. Jatkossa lukuisat tiedonhyödyntäjät, kuten media, pankit, ym. voisivat käyttää avointa dataa. Ratkaisu mahdollistaa myös nykyistä monipuolisemmat analyysit, kun tilinpäätösten aineistoa on mahdollista yhdistää muuhun rakenteiseen aineistoon.

Tietosuojan kehittyminen on yksi merkittävä hyöty kaikille toimijoille. Nykytilassa PRH ei voi valvoa PDF-muotoisen asiakirjojen tietosisältöä manuaalisesti, mikä johtaa siihen, että asiakirjoja rekisteröityy automaattisesti silloinkin, kun niissä on sinne kuulumatonta sisältöä. Tämän vuoksi aiheutuu vuosittain tietosuojaloukkauksia, jotka voitaisiin välttää rakenteisen tietosisällön automaattisella validoinnilla. Tilinpäätösten tarkastaminen ja valvonnan kehittäminen on mahdollista, kun taas PRH:n nykyinen valvonta on jälkikäteistä. Yleisesti voidaan arvioida, että manuaalisten työvaiheiden väheneminen automaation myötä mahdollistaa eri toimijoita suuntaamaan työtä erilaisiin tuottavampiin töihin.

Nykyisen mallin haasteina ovat tiedon käsittelyn vaikeudet sekä tehottomuus. Moni tiedon käyttäjä ja jatkojalostaja joutuu muuntamaan nykyisellään tilinpäätöksiä rakenteiseen muotoon, mikä lisää merkittävästi kustannuksia. Yleinen johtopäätös PRH:n tekemistä yritys- ja viran-omaistahojen kuulemisesta on, että käyttäjät haluavat yhden rakenteisen datan, jota jatkohyödyntää ja jalostaa. Datan kattavuus ja laatu nähdään merkittävänä tekijänä. Tiedon parempi kattavuus, oikeellisuus ja nopeampi saatavuus mahdollistaa tiedon monikäyttöisyyden usealle toimijalle.

Lisäksi digitaalinen tilinpäätösasuoto mahdollistaa tehokkaan tilintarkastusvelvollisuuden valvonnan raja-arvojen ollessa digitaalisessa tilinpäätöksessä erikseen merkittyinä. Tilintarkastus on omiaan vähentämään harmaan talouden harjoittamista.

5.2.5 Tiedonhallinnan muutosvaikutukset

Johdanto

Hallituksen esityksessä esitetään muutoksia, jotka edellyttävät muutoksia PRH:n nykyisiin prosesseihin ja järjestelmiin. Digitaalisten tilinpäätösten ilmoittamisen osalta lakiesitys ei tuo PRH:lle täysin uusia prosesseja. Pääosin kyseessä on nykyisen toiminnan kehittämistä (tietojärjestelmät, tietovarannot, palvelut).

Digitaalisten tilinpäätösten ilmoittaminen kaupparekisteriin on ollut mahdollista vuodesta 2019 ja ilmoittamista on säännönmukaisesti kehitetty jatkuvasti. Digitaalisen tilinpäätöksen voi tällä hetkellä ilmoittaa PRH:lle rajapintapalvelussa, YTJ-palvelussa ja poikkeustilanteissa verkkolomakkeella. Lakiesitys ei PRH:n näkemyksen mukaan luo tarvetta uusille ilmoituskanaville. Ilmoittamispalveluiden kuten digitaalisen tilinpäätösten validointia on tarkoitus kehittää edelleen. PRH tukee ohjelmistotoimittajia rajapintaan ja sen uusiin versioihin integroinnissa.

Konsernirakenteeseen ja henkilöstön lukumäärään liittyvien tietojen poimiminen digitaalisen tilinpäätöksistä ja näiden tietojen välittäminen EU:n kaupparekistereiden yhteenliittämijärjestelmä BRIS:iin on uusi prosessi, joka edellyttäisi muutoksia PRH:n nykyisiin järjestelmiin. PRH ei tällä hetkellä poimi tietoja kaupparekisteriin ilmoitettavista tilinpäätöksistä. Myös ESAP (European Single Access Point) edellyttää kokonaisten tilinpäätösaineistojen poiminnan ja välittämisen eteenpäin. ESAPia koskevien asetusten mukaan sinne välitettävät aineistot kuten tilinpäätös on oltava tiedonpoiminnan mahdollistavassa tai koneluettavassa muodossa.

Lakimuutoksilla ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia PRH:n tiedonhallintaan liittyviin riskeihin. Digitaaliset tilinpäätökset ilmoitetaan, käsitellään ja luovutetaan pääosin nykyisten järjestelmien ja prosessien puitteissa eikä uusia henkilötietoja kerättäisi. Kaikkien tilinpäätösten ilmoittaminen digitaalisessa muodossa tulisi todennäköisesti lisäämään olemassa olevien rajapintapalveluiden käyttöä.

Tietosuojan kehittyminen on myös merkittävä hyöty kuten edellä kappaleessa 5.2.4 on selostettu.

Tiedonhallinnan järjestäminen

Lakimuutokset eivät tuo PRH:lle uusia tehtäviä digitaalisten tilinpäätösten rekisteröintiin liittyen. Tietojen poimiminen tilinpäätöksistä ja niiden luovuttaminen edelleen BRIS:iin olisi PRH:lle uusi vaatimus, joka edellyttää muutoksia PRH:n nykyisiin järjestelmiin ja toimintatapoihin. Tilinpäätösten ilmoittaminen digitaalisessa muodossa on uusi velvollisuus yrityksille, mikä tulee edellyttämään viestinnän ja neuvonnan tehostamista PRH:ssa. Digitaalisten tilinpäätösten määrä on tähän asti ollut pieni, joten neuvontatehtävää on kyetty hoitamaan vähäisin panostuksin. Digitaalisten tilinpäätösten yleistymisen tulisi kuitenkin lisäämään neuvonnan tarvetta ja henkilöstön kouluttamistarvetta. Lakimuutokset eivät aiheuttaisi henkilötietojen käsittelyä nykyisestä.

Tietojen poimiminen tilinpäätöksestä edellyttää järjestelmämuutoksia ja mahdollisesti myös uuden järjestelmän hankkimista PRH:lle, jotta poiminta pystyisiin tekemään varmasti ja tehokkaasti. Tietojen kerääminen tapahtuisi automaattisesti, joten tietojen käsittelyyn ei olisi tarpeen kouluttaa henkilökuntaa.

Tietoturvallisuus

Lakimuutokset eivät aiheuta muutoksia tietoturvallisuuteen tai tarvetta käsitellä salassa pidettäviä tietoja. Tilinpäätösaineiston tietosisältöä koskevat vaatimukset eivät muutu, joten lait eivät vaikuta tietoaaineistojen käsittelyyn.

Tietoaaineistojen muodostaminen ja sähköinen luovutustapa

Nykyisin tilinpäätösten laatu on vaihtelevaa ja tilinpäätösilmoitukset ovat usein osin puutteellisia. PDF-muotoisiin tilinpäätösaineistoihin liittyy riskejä tietosuojaloukkauksista, koska aineiston sisältöä ei voida täydellisesti valvoa. Digitaalisen muodon avulla PRH voi teknisesti validoida tilinpäätösten tietosisällön ja varmistaa, että aineistot ovat eheitä ja ne eivät sisällä tietosuojaan vastaista aineista.

Kun kaikki tilinpäätösaineisto on digitaalisessa muodossa, sitä voidaan jakaa maksuttomasti avoimena datana. Tilinpäätösaineisto on EU:n avoimen datan direktiivissä, (EU) 2019/1024, *avoimesta datasta ja julkisen sektorin hallussa olevien tietojen uudelleenkäytöstä*, mainittu arvokkaana tietoaaineistona.

6 Muut toteuttamisvaihtoehdot

6.1 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset

I-digidirektiivin 16 artiklan 6 kohta edellyttää kunkin jäsenvaltion varmistavan, että ”... rekisterit tallentavat kaikki yhtiön perustamisen tai sivuliikkeen rekisteröinnin tai niiden tekemien ilmoitusten yhteydessä toimitetut asiakirjat ja tiedot koneellisesti luettavassa ja haut mahdollistavassa muodossa tai jäseneltynä datana.” Tällöin kodifikaation soveltamisalaan kuuluvien yhtiöiden tulee laatia ja ilmoittaa rekisteröitäväksi tilinpäätösasiakirjansa digitaalisessa muodossa.

Toisaalta II-digidirektiivin 16 artiklan 1 kohta, 19 artiklan 2 kohdan i alakohta ja 19b artikla eivät edellytä, että niissä mainitut tiedot olisivat merkittynä (”tägättynä”) tilinpäätöksiin vaan edellytyksenä on, että nämä tiedot ovat maksutta saatavilla rekistereiden yhteenliittämijärjestelmän kautta. Tällöin nämä tiedot voitaisiin ilmoittaa erillisellä lomakkeella, jonka perusteella tiedot voitaisiin saattaa rekistereiden yhteenliittämijärjestelmään.

Vaikka tiedot kerättäisiin erikseen, kansallisen sääntelyn ei tuolloin olisi katsottava täyttävän yhtiöoikeusdirektiivin vaatimuksia, ellei merkinnöistä riippumatta kuitenkin säädettäisiin tilinpäätösten digitaalisuudesta eli rakenteisuudesta. Lisäksi tämän vaihtoehdon toteuttaminen lisäisi sekä yritysten että viranomaisten hallinnollista taakkaa, koska kyseiset tiedot tulisi kerätä manuaalisesti ylimääräiseen lomakkeeseen, joka toimitettaisiin PRH:lle.

6.2 Muiden jäsenvaltioiden suunnittelemat tai toteuttamat keinot

6.2.1 Johdanto

Käytössä olevan tiedon mukaan EU:n jäsenvaltioissa valmistelu on vielä kesken. Siten ei ole tietoa, että jäsenvaltioissa olisi mahdollisesti muunlaisia malleja kuin mitä hallituksen esityksessä ehdotetaan. Alla on esitetty digitaalisen tilinpäätöksen tilannetta eräissä verrokkimaissa.

6.2.2 Ruotsi

Ruotsissa tilinpäätösilmoitusten vastaanottamisesta, tarkastamisesta, rekisteröinnistä ja julkistamisesta vastaa Bolagsverket.

iXBRL-muotoisen ilmoittamisen velvoittavuus ja vapaaehtoisuus

Tilinpäätöksen toimittaminen iXBRL-muodossa ei ole yrityksille pakollista, mutta se on mahdollista vapaaehtoisena menettelynä. Vuonna 2025 noin 61 prosenttia kaikista tilinpäätösilmoituksista toimitettiin iXBRL-muodossa. Suurin osa näistä ilmoituksista koski pieniä osakeyhtiöitä (K2-luokka, aktiebolag).

Bolagsverketin arvion mukaan ilmoittamisen helppous, tietoturva ja nopeus tekevät vapaaehtoisesta iXBRL-ilmoittamisesta yrityksille houkuttelevan vaihtoehdon. Yrityksen koko määrittää, mitä asiakirjoja tilinpäätösilmoitukseen on liitettävä. Esimerkiksi pienten ja keskiuurten yritysten (SME), jotka käyttävät K2-, K3- tai K3K-muotoa, on liitettävä ilmoitukseen toimintakertomus. Noin 30 prosentilla näistä yrityksistä on lisäksi liitettävä tilintarkastuskertomus.

Toisaalta K4-luokan yritysten on toimitettava tilinpäätöksensä ESEF-muodossa, ja ilmoitus on tehtävä sekä kaupparekisteriin että Finanssivalvonnalle. Bolagsverket suunnittelee ESEF-raportoinnin laajentamista myös muihin yritysmuotoihin kuin osakeyhtiöihin, kun niille soveltuvat taksonomiat on julkaistu. Kansallisesti kehitetään myös K2- ja K3-luokkien raportointia taloudellisille yhdistyksille (ekonomiska föreningar) ja asumisoikeusyhdistyksille (bostadsrättsföreningar).

Kestävyysraportti on 1.7.2025 jälkeen sisällytettävä suurten yritysten toimintakertomukseen.

Raportointikanavat ja aineiston tarkastus

iXBRL-muotoiset tilinpäätökset toimitetaan bolagsverketille sen ylläpitämän rajapinnan kautta. Ilmoittaminen asiointiportaalin kautta ei ole mahdollista. Bolagsverket suorittaa ilmoituksille muodollisen tarkastuksen, jossa varmistetaan muun muassa: että kaikki vaaditut asiakirjat sisältyvät ilmoitukseen, että asiakirjat on allekirjoitettu asianmukaisesti ja että tilintarkastuskertomus on liitetty, mikäli se on pakollinen.

Tilinpäätösaineistoon on sisällytettävä todistus hyväksymisestä (fastställelseintyg), joka osoittaa, että tilinpäätös on hyväksytty yhtiökokouksessa ja allekirjoitettu toimitusjohtajan tai hallituksen jäsenen toimesta.

Bolagsverket ei tarkasta ilmoituksen sisällöllistä oikeellisuutta (esimerkiksi summien täsmävyyttä). Ilmoitus rekisteröidään sellaisenaan, eikä sitä voida perua. Mikäli uusi ilmoitus toimitetaan, siihen on liitettävä perustelut aiemman ilmoituksen korvaamiselle.

Useiden taksonomioiden yhdistäminen

Bolagsverketin ESEF-tilinpäätösten rekisteröintijärjestelmä ei mahdollista muiden taksonomioiden mukaisten asiakirjojen liittämistä ESEF-taksonomian mukaiseen ilmoitukseen. Tämä ei johdu teknisistä rajoitteista, vaan tavoitteena on yhdenmukaistaa rekisteröintikäytäntö sikäläisen Finanssivalvonnan kanssa.

K2- ja K3-rekisteröinnit perustuvat kansallisiin taksonomioihin. iXBRL-tiedostot sisältävät viittauksia useisiin eri taksonomioihin, kuten: K2- tai K3-vuosikertomus, K3-konsernitilinpäätös, Tilintarkastuskertomus, Fastställelseintyg.

Bolagsverket ei salli taksonomialaajennuksia K2- ja K3-ilmoituksissa. Ilmoitukset on toimitettava iXBRL-muodossa, eikä ZIP-pakettien käyttö ole sallittua.

6.2.3 Tanska

Tanskassa elinkeinohallitus (Erhvervsstyrelsen) vastaa tilinpäätösasiakirjojen vastaanottamisesta, tarkastamisesta, rekisteröinnistä ja julkistamisesta.

iXBRL-muotoisen ilmoittamisen velvoittavuus ja vapaaehtoisuus

Vuoden 2025 alusta lähtien iXBRL-muotoisen tilinpäätösilmoituksen toimittaminen on ollut kaikille ilmoitusvelvollisille yrityksille pakollista. Näin ollen kaikki tilinpäätösilmoitukset toimitetaan jatkossa iXBRL-muodossa.

Tanskassa yritykset jaetaan neljään raportointiluokkaan: A, B, C ja D. Velvollisuus koskee raportointiluokkia B–D. Luokkaan A kuuluvilla yrityksillä ei ole velvollisuutta toimittaa tilinpäätöstään rekisteröitäväksi, mutta ne voivat tehdä sen vapaaehtoisesti. Myös rahoitusalan yrityksillä on velvollisuus toimittaa tilinpäätöksensä iXBRL-muodossa kaupparekisteriin, josta ne välitetään edelleen Tanskan rahoitusalan valvontaviranomaiselle.

Velvoite perustuu elinkeinohallituksen antamaan määräykseen (Indsendelsesbekendtgørelsen), jossa määritellään raportointia koskevat säännöt, kuten formaatti ja raportointikanavat. Yrityksen raportointiluokka määrittää, mitä tietoja raportin tulee sisältää.

Raportointikanavat ja aineiston validointi

Yrityksillä on kolme vaihtoehtoista kanavaa iXBRL-muotoisen tilinpäätösilmoituksen toimittamiseen: 1) yksinkertaisille yrityksille tarkoitettu peruskanava (Regnskab Basis); 2) kaikille taksonomioille soveltuva kanava (Regnskab Special); 3) rajapintailmoittaminen.

Useiden taksonomioiden yhdistäminen

Tilinpäätösilmoitukseen kuuluvat asiakirjat –tilinpäätös, toimintakertomus, kestävyysraportti, tilintarkastuskertomus ja ESEF-varmennuskertomus – merkitään xbrl-tunnuksin ja sisällytetään ilmoitukseen niitä koskevan taksonomian mukaisesti.

Sallittuja taksonomioita ovat ainoastaan Tanskan kirjanpitolain mukainen taksonomia tai ESEF-taksonomia yhdessä joidenkin muiden taksonomioiden kanssa. Samassa tilinpäätösilmoituksessa on mahdollista käyttää useita eri taksonomioita.

6.2.4 Viro

Virossa kaupparekisteri (Äriregister) vastaa vuosi-ilmoitusten vastaanottamisesta, tarkastamisesta, rekisteröinnistä ja julkistamisesta.

iXBRL-muotoisen ilmoittamisen velvoittavuus ja vapaaehtoisuus

Kaupparekisteri on asettanut tavoitteekseen luopua PDF-muotoisesta ilmoittamisesta ja siirtyä XBRL-standardiin perustuvaan ilmoittamiseen. Tilinpäätösilmoituksen toimittaminen iXBRL-muodossa ei ole pakollista, mutta se on mahdollista. Tällä hetkellä lähinnä pörssiyritykset toimittavat tilinpäätöksensä iXBRL-muodossa ESEF-vaatimusten mukaisesti. Näiden ilmoitusten määrä on kuitenkin vähäinen.

Pörssiyhtiöiden XBRL-merkintäkäytännöt vaihtelevat, mikä johtuu osittain siitä, ettei IFRS- ja kestävyysraportoinnin standardeja ole määritelty selkeästi. Velvoittavan kestävyysraportoinnin myötä iXBRL-ilmoitusten määrän odotetaan kasvavan, erityisesti suurten yritysten osalta.

Virossa tilinpäätösilmoitukseen on sisällytettävä toimintakertomus, kestävyyskertomus, tilintarkastuskertomus, ESEF-varmennuskertomus ja kestävyysraportin varmennuskertomus. Tilintarkastuskertomuksen on oltava XBRL-muodossa.

Kehityssuunta: XBRL GL -standardiin pohjautuva ilmoittaminen

Tulevaisuudessa ilmoittamisprosessin on tarkoitus perustua XBRL GL -standardiin. Kaupparekisterin järjestelmä muuntaa kirjanpidon datan raportiksi ja lisää siihen iXBRL-taksonomian mukaiset merkinnät. Parhaillaan kehitetään tarvittavaa infrastruktuuria, joka mahdollistaa tällaisen ilmoittamisenmenettelyn. Kun järjestelmä valmistuu, se on kaikkien ilmoittavien oikeushenkilöiden käytettävissä.

Jatkossakin iXBRL-muotoisen ilmoittamisen velvollisuus koskee vain pörssiyrityksiä. Muille yrityksille rakenteinen raportointi ei ole pakollista, mutta sen käyttöönottoa ei ole suljettu pois.

Raportointikanavat ja aineiston validointi

Nykyisin ainoa tilinpäätösten ilmoituskanava on kaupparekisterin portaali. Tulevaisuudessa ilmoittaminen on mahdollista myös teknisen rajapinnan (API) kautta. Rajapinnan kehitys on osa "tietosilta" (Andmesild) -hanketta.

Viron rekisteriviranomainen ei validoi iXBRL-dokumenteja. Ilmoittava yritys lähettää aineiston, ja kaupparekisteri siirtää sen eteenpäin ilman tarkastustoimia. Rajapinnan käyttöönotto mahdollistaisi validointimekanismien hyödyntämisen, mutta kehitystä ei tällä hetkellä priorisoida, koska ilmoittajien määrä on vähäinen.

Useiden taksonomioiden yhdistäminen

Virossa ei ole vielä ratkaistu, voiko tilinpäätösilmoituksessa käyttää useita eri taksonomioita. Teknisesti iXBRL-standardi mahdollistaa tämän, mutta käytännön toteutustapaa selvitetään edelleen.

Jos XBRL GL -standardin mukaisesta kirjanpidon aineistosta voidaan muodostaa joko IFRS-tai kansallisen taksonomian mukainen raportti, molempien tukeminen on teknisesti mahdollista.

6.2.5 Alankomaat

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat vastaa digitaalisiin tilinpäätöksiin liittyvästä lainsäädännöstä (Besluit elektronische deponering handelsregister, engl. Decree on electronic filing in the trade register). Tilinpäätökset rekisteröidään kaupparekisteriin, jota ylläpitää Kamer van Koophandel (KVK).

iXBRL-muotoisen ilmoittamisen velvoittavuus ja vapaaehtoisuus

XBRL-muotoinen raportointi on tullut Alankomaissa velvoittavaksi vaiheittain vuodesta 2016 alkaen, jolloin se tuli ensin pakolliseksi pienille ja mikroyrityksille. Vuodesta 2018 alkaen velvoite on koskenut myös itsenäisiä keskikokoisia yrityksiä.

Suuria yrityksiä ja konserniin kuuluvia keskikokoisia yrityksiä koskeva velvoittava lainsäädäntö on tullut voimaan 1.1.2025 alkavilta tilikausilta, eli raportit toimitetaan vuodesta 2026 alkaen. Velvoite koskee kaikkia yhtiömuotoja. Vastaisuudessa sallitaan myös iXBRL-muoto, jota on määritetty vuodesta 2022 alkaen.

Odotusten mukaan suurimmat yritykset tuottavat tilinpäätöksensä iXBRL-muodossa. Viranomaisten arvioiden mukaan noin 5 000–10 000 raporttia toimitetaan iXBRL-muodossa. Kokonaisuudessaan kaupparekisteriin toimitetaan noin 900 000 raporttia.

Osa suurista yrityksistä on jo ennen velvoittavuuden voimaantuloa raportoinut rakenteisessa muodossa vapaaehtoisesti. Tähän on vaikuttanut muun muassa halu kehittää ymmärrystä digitaalisesta raportointiprosessista ja ohjelmistojen toiminnallisuuksista sekä yhteistyö tilintarkastajien kanssa.

Raportointikanavat ja aineiston validointi

Yrityksille on tarjolla kolme eri kanavaa iXBRL-tilinpäätösten toimittamiseen: 1) järjestelmästä järjestelmään (S2S): ohjelmistosta suoraan viranomaisen Digipoort-palveluun, jonka kautta raportteja voidaan toimittaa useille viranomaisille, 2) latausportaali: kaupallisessa ohjelmistossa muodostettu XBRL-raportti ladataan asiointiportaaliin ja 3) asiointipalvelu: loppukäyttäjä syöttää tilinpäätöstiedot verkkopohjaiseen palveluun, joka muodostaa XBRL-raportin ja toimittaa sen Digipoortin kautta. Palvelua käyttävät pääasiassa pienet yritykset.

Useiden taksonomioiden yhdistäminen

Nykyisin hollantilainen XBRL-tilinpäätös sisältää tilinpäätöksen lisäksi tilintarkastuskertomuksen ja digitaalisen allekirjoituksen. Puuttuvat tilinpäätösilmoituksen osiot lisätään rakenteiseen ilmoitukseen tulevaisuudessa.

ESEF-taksonomian ja kansallisen taksonomian mukaisia raportteja ei tällä hetkellä toimiteta samassa paketissa.

7 Lausuntopalaute

7.1 Johdanto

Luonnoksesta järjestettiin lausuntokierros 11.12.2025 – 26.1.2026, jossa annettiin kaikkiaan 18 lausuntoa, jotka ovat kokonaisuudessaan saatavilla osoitteessa Lausuntopalvelu.fi (diaarinumero: VN/4271/2025). Lausuntojen määrän ja niiden sisällön selkeyden vuoksi erillisen yhteenvedon laatimista ei ole pidetty tarkoituksenmukaisena.

Lausuntoja saatiin seuraavilta tahoilta: Ammattitilintarkastajat - Yrkesrevisorer r.y, Elinkeinoelämän keskusliitto EK, Finanssiala ry, Kaupan liitto ry, Keskuskauppakamari, Maa- ja metsätalousministeriö, Mikro- ja yksinyrittäjät ry, Oikeusministeriö, Patentti- ja rekisterihallitus, Sosiaali- ja terveysministeriö, Suomen Kuntaliitto ry, Suomen Taloushallintoliitto ry, Suomen Tilintarkastajat ry, Suomen Yrittäjät ry, Tilastokeskus, Tulli, Verohallinto ja XBRL Suomi.

Saatujen lausuntojen perusteella lähes kaikki lausunnonantajista nimenomaisesti tukevat hankkeen tavoitteita eikä yksikään vastustanut hanketta. Seuraavassa esitetään tiivistelmät kananottojen keskeisestä sisällöstä.

7.2 Ministeriö- ja viranomaiskannanotot

Oikeusministeriö pitää aihetta yleisesti tärkeänä ja kannattaa esitysluonnoksen tavoitteita.

Maa- ja metsätalousministeriö pitää kannatettavana ehdotusta tilinpäätöstietojen toimittamisesta rakenteisena ja koneluettavana tietona kaupparekisteriin.

Patentti- ja rekisterihallitus (PRH) kannattaa luonnoksen mukaista lainsäädäntöä. Luonnoksessa esitetyt tavoitteet ovat tärkeitä. PRH ilmaisee useissa kohdissa olevansa valmis tukemaan uudistuksen toteutusta käytännön ohjeistuksella, teknisellä määrittelyllä ja neuvonnalla. Se korostaa valmiutta antaa määräyksiä, ohjeita sekä kehittää muunninpalvelua ja rajapintoja yhteistyössä muiden viranomaisten ja markkinatoimijoiden kanssa.

Verohallinto kannattaa hallituksen esitysluonnoksessa esitettyä. Tilinpäätösraportoinnin digitalisointi ja rakenteisen muodon käyttäminen ovat omiaan edistämään tilinpäätösten yhtenäisyyttä ja tietosisällön hyödyntämistä Verohallinnon toiminnassa. Tilinpäätösraportoinnin digitalisointi on yksi merkittävä askel monella rintamalla tapahtuvassa digitalisaation edistämisyössä.

Tilastokeskus kannattaa esitettyä ehdotusta ja pitää sen tavoitteita erittäin tärkeinä. Yritysten taloustietojen digitalisoituminen ja rakenteisessa muodossa saatavat tiedot tehostavat talustilastojen tuottamista ja samalla parantavat niiden laatua. Tämä näkyy tietojen käyttäjille ajantasaisempina talustilastoina. Tilastokeskuksen kannalta on olennaista, että tiedot saadaan kattavasti digitaalisesti kunkin yrityksen osalta mahdollisimman täydellisinä rakenteisessa muodossa.

Tulli ilmaisee valmiutensa hyödyntää rakenteista tietoa sekä tukea sen käyttöönottoa viranomaisyhteistyössä. Lausunnossa viitataan siihen, että uudistus tukee Tullin analytiikkaa ja valvontaa sekä keventää yritysten hallinnollista taakkaa tarkastusten yhteydessä.

Kuntaliitto pitää yleisesti kannatettavana esitysluonnoksen tavoitteita tilinpäätöksen laatimisesta ja rekisteröimisestä digitaalisesti.

7.3 Talouselämän etujärjestöjen lausunnot

Elinkeinoelämän keskusliitto katsoo, että hallituksen esitys toteuttaa EU:n digidirektiivien velvoitteet ja tukee hallitusohjelman linjausta digitalisaation edistämisestä. Digitaalisen tilinpäätöksen käyttöönotto parantaa tiedon laatua, läpinäkyvyyttä ja hyödynnettävyyttä sekä vähentää pitkällä aikavälillä hallinnollista taakkaa. Uudistus luo edellytyksiä tehokkaammalle viranomaisyhteistyölle, avoimen datan hyödyntämiselle ja yritysten kilpailukyyn vahvistumiselle. Hallinnollisen taakan kasvua on minimoitava mahdollisimman tehokkaasti.

Keskuskauppakamari kannattaa tavoitetta siirtyä tilinpäätösraportoinnissa kohti sähköistä tilinpäätöstä ja edistää tilinpäätösten koneluettavuutta. Siirtyminen digitaaliseen tilinpäätösraportointiin on omiaan parantamaan taloudellisen tiedon hyödynnettävyyttä eri käyttötarkoituksiin sekä varmistamaan datan oikeellisuutta. Pidemmällä aikavälillä digitaalinen tilinpäätösraportointi voi myös vähentää yritysten hallinnollista taakkaa.

Suomen Yrittäjät katsoo, että kaupparekisterin digitalisaatitavoitteet ovat kannatettavia silloin, kun toimilla voidaan saavuttaa aitoja yhteiskunnallisia hyötyjä esimerkiksi toiminnan kustannustehokkuuden näkökulmasta tai parantaen tiedon hyödynnettävyyttä ja vähentäen yritysten hallinnollista taakkaa.

Mikro- ja yksinyrittäjät ry pitää sinänsä kannatettavana pyrkimyksiä edistää tilinpäätösten digitaalista rekisteröintiä, varsinkin jos tavoitteena on yrityksille raportointivelvoitteista aiheutuvan hallinnollisen taakan keventäminen.

7.4 Tilintarkastajakunnan ja taloushallinnon palveluntuottajien lausunnot

Suomen Tilintarkastajat kannattaa esitystä, jolla edistetään tilinpäätösten digitalisointia, rakenteellisuutta ja koneluettavuutta. Tilinpäätöstietojen digitalisointi parantaa tilinpäätösaineiston laatua ja hyödynnettävyyttä, kun aineisto on rakenteisessa muodossa. Tilinpäätösasiakirjojen ilmoittaminen digitaalisessa muodossa mahdollistaa lisäksi niiden validoinnin ja tilintarkastusvelvollisuuden noudattamisen valvomisen, joista on hyötyä laajemmin eri sidosryhmille ja yhteiskunnalle.

Ammattitilintarkastajat pitää tärkeänä, että pyritään luomaan uusia toimintatapoja, joilla voidaan kehittää ja edistää tilinpäätösten digitalisointia mukaan lukien muun muassa niiden koneluettava muoto.

Taloushallintoliiton lausunnossa esitetyt kommentit osoittavat tukea hankkeelle ja, että järjestö on aktiivisesti osallistunut käytännön toteutuksen kehittämiseen sekä arviointiin.

7.5 Muut organisaatiot

XBRL Suomi suhtautuu esitykseen kokonaisuutena erittäin myönteisesti ja pitää sitä merkittävänä ja ajankohtaisena askeleena suomalaisen talousraportoinnin digitalisaatiossa. Lausunnon mukaan esitys tukee vahvasti EU-sääntelyn tavoitteita, Suomen digitalisaatiostrategiaa sekä pitkään valmisteltua kansallista kehitystyötä, jossa taloudellisen tiedon koneluettavuus, laatu ja uudelleenkäytettävyys ovat keskiössä. Rakenteiseen, standardoituun digitilinpäätökseen siirtyminen parantaa olennaisesti taloustiedon hyödynnettävyyttä yrityksille, viranomaisille, rahoitusmarkkinoille ja muille sidosryhmille. *XBRL Suomi* pitää erityisen tärkeänä sitä, että esityksessä nojataan kansainvälisesti vakiintuneisiin *XBRL*-standardeihin ja *iXBRL*-teknologiaan. Tämä varmistaa yhteentoimivuuden, pitkäjänteisen kehityspolun sekä sen, että suomalaiset ratkaisut ovat linjassa EU:n ja kansainvälisen raportointi-infrastruktuurin kanssa.

7.6 Lausuntojen teemat

Seuraavassa esitetään yhteenvedonomaaisesti teemoittain tiivistettynä näiden tahojen lausunnoista jatkovalmistelussa keskeisinä pidettyjä näkökohtia samoin kuin seikkoja, joiden osalta on muuten ollut tarkoituksenmukaista ottaa kantaa.

Soveltamisala ja rajaukset. Useat lausunnonantajat pitivät lähtökohtaisesti perusteltuna, että digitaalisen tilinpäätöksen velvoite kohdistetaan ensivaiheessa osakeyhtiöihin ja niihin henkilöyhtiöihin, joiden vastuunalaiset yhtiömiehet ovat osakeyhtiöitä; samalla he kannattivat sitä, että osuuskunnat, asunto-osakeyhtiöt, säätiöt ja yhdistykset jäävät tässä vaiheessa pakottavuuden ulkopuolelle (*Elinkeinoelämän keskusliitto, Kaupan liitto, Keskuskauppakamari*). Myös *Kuntaliitto* tuki yleisesti tavoitetta, koska muutos koskee kuntakonsernien yhtiöitä. Toisaalta *Maa- ja metsätalousministeriö* lausui, jotta sähköisiin tilinpäätöksiin liittyvät hyödyt toteutuisivat täysimääräisinä, tulisi jatkossa tavoitella tilannetta, missä asunto-osakeyhtiöt olisivat laajasti velvoitettuja toimittamaan PRH:lle digitaalisen tilinpäätöksen ottaen huomioon tilinpäätösten merkityksen luottolaitosten vakuuksien ja riskien hallinnassa sekä asuntojen kaupassa. Lisäksi *XBRL Suomi* ja *PRH* kannattivat vaiheittaista etenemistä, mutta ehdottivat samalla myöhempiä laajennuksia erityisesti säätiöihin ja muihin

nyt poisrajattuihin toimijaryhmiin. *Tilastokeskus* painotti kattavuuden merkitystä pitkällä aikavälillä ja toivoi, että velvoitteita laajennetaan tulevaisuudessa myös muihin yhtiömuotoihin, jotta tilastotuotannon laatu ja ajantasaisuus paranevat.

Täsmennystarpeissa korostui rajanveto erityissäätelyn alaisten finanssialan yhtiöiden suhteen. *Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö* sekä *Finanssiala* katsoivat, että sääntelyä pitää selventää, jotta osakeyhtiömuotoisiin vakuutus- ja työeläkeyhtiöihin ei sovellettaisi uutta velvoitetta epäselvästi tai vastoin tarkoitusta. *Suomen Yrittäjät* sekä *Mikro- ja yksinyrittäjät* esittivät huolensa hallinnollisesta taakasta erityisesti mikro- ja yksinyrittäjävetoiselle yritys kentälle.

Aikataulu ja voimaantulo. Lausunnoissa aikataulu koetaan monin paikoin kireäksi. *Suomen Tilintarkastajat*, *Keskuskauppakamari*, *Finanssiala ry*, *Elinkeinoelämän keskusliitto* ja *Kauppanliitto* ehdottivat voimaantulon lykkäämistä vähintään vuodella tai kahdella sekä jopa vaiheistusta yrityskokoluokittain, jotta muutoksen vaikutukset ehditään hallita. *Ammattitilintarkastajat* ja *Mikro- ja yksinyrittäjät* epäilevät aikataulun olevan liian kireä erityisesti pienille ja omatoimisesti kirjanpitoaan hoitaville yrityksille.

Toisaalta osa lausunnonantajista arvioi, että ehdotettu portaittainen voimaantulo on pääsääntöisesti realistinen, jos tekniset määritykset julkaistaan hyvissä ajoin ja tuki käyttöönotolle on riittävä. *Talouhallintoliitto* on lausuntonsa mukaan tehnyt ohjelmistoyrityksille kyselyn, johon vastanneista yksikään ei pitänyt aikataulua mahdottomana tai haastavana. *PRH* puolestaan korosti tarvetta edetä ripeästi, jotta Suomi kuroisi kiinni referenssimaiden digivalmiuksissa. *XBRL Suomi* katsoi siirtymäajan olevan sinänsä riittävä, mikäli taksonomat ja ohjeistus julkaistaan ajoissa ja resursointi on asianmukaista.

Yhdenluukunperiaate ja tietovirrat. Lausunnoissa toistui, että nykyiset tilinpäätöksen toimittamisen aikarajat rikkovat yhdenluukunperiaatteen ideaalia.

Elinkeinoelämän keskusliitto toteaa esityksen siirtävän tilinpäätösten ilmoittamisen painopisteen *PRH*:lle, mikä on perusteltua validoinnin ja rekisteröinnin kannalta. Tulisi kuitenkin varmistaa, että Verohallinto saa tarvitsemansa tiedot viipymättä. Lakiin tai sen perusteluihin olisi tärkeää kirjata velvoite reaaliaikaisesta tiedonsiirrosta *PRH*:sta Verohallinnolle teknisen rajapinnan kautta.

Verohallinto totesi launnonssaan, että jo nykyisin ne yritykset, jotka ehtivät digitilinpäätöksensä laatia ja ilmoittaa *PRH*:lle veroilmoituksen jättöajan puitteissa, ovat näin toimien täyttäneet veloitteensa toimittaa tilinpäätöksen myös Verohallinnolle, koska Verohallinto saa digitilinpäätöksen käyttöönsä *PRH*:lta. Tämä olisi suotuisin menettelytapa myös ehdotetussa uudessa mallissa. Tällöin ns. yhden kerran ja yhden luukun periaate täytyisi asiakkaan kannalta täysimääräisesti, eikä Verohallinnolla olisi tilinpäätöksestä erilaisia versioita käytössään. Mikäli yritys ei kuitenkaan toimittaisi veroilmoituksen jättöajassa digitilinpäätöstään *PRH*:lle, yrityksen tulisi myös uudessa menettelyssä liittää vahvistamaton tilinpäätös veroilmoitukseensa esimerkiksi pdf-muodossa, kuten nykyisinkin.

Lisäksi *Verohallinto* pitää nykyistä kahdeksan kuukauden enimmäisaikaa tilinpäätöksen kaupparekisteriin toimittamiselle varsin pitkänä ottaen huomioon, että osakeyhtiöiden tulee yhtäältä laatia tilinpäätös neljän kuukaudessa tilikauden päättymisestä ja toisaalta toimittaa tilinpäätöstiedot Verohallinnolle samassa määräajassa siinäkin tapauksessa, että tilinpäätöstä ei ole vielä vahvistettu. Verohallinto esittääkin harkittavaksi, että tilinpäätösasiakirjojen *PRH*:lle toimittamisen määräajan lyhentämistä vastaamaan Verohallinnon edellyttämää määräaikaa.

Elinkeinoelämän keskusliitto ja Kaupan liitto pitivät kohtuuttomana, että myöhästymisestä voitaisiin sanktioida sekä kaupparekisteri- että verolainsäädännön nojalla. *Tilastokeskus* puolestaan nosti lisäksi esiin tarpeen nopeuttaa tietojen saatavuutta tilastointia varten.

Muunninpalvelu ja mikro- ja pienyritysten hallinnollinen taakka. Lausunnoissa muunninpalvelu saa laajaa tukea. Muunninpalvelu nähdään tarkoituksenmukaisena välineenä siirtymävaiheessa sen mahdollistaessa digitaalisen tilinpäätöksen laatimisen ilman omaa ohjelmistoa. *PRH* ehdottaa, että myös aloittavat yritykset voisivat käyttää palvelua. *XBRL Suomi* pitää ratkaisua hyvänä erityisesti niille, jotka eivät vielä toimi sähköisissä järjestelmissä. *Taloushallintoliitto* esittää, että muunnin olisi hyvä avata kaikille mikro- ja pienyrityksille ilman 100 000 euron liikevaihtorajaa. *Elinkeinoelämän keskusliitto, Kaupan liitto, Keskuskauppakamari* ja *Suomen Tilintarkastajat* tukivat liikevaihtorajan nostoa esimerkiksi 300 000–500 000 euroon tai rajan määrittämistä kirjanpitolain pienyrityksen mukaisesti.

Niin ikään *Mikro- ja yksityrittäjät* sekä *Suomen Yrittäjät* katsovat, ettei muunninpalvelun käytön rajaaminen olisi perusteltua; ehdotettu liikevaihtoraja tulisi joko poistaa tai nostaa kattamaan vähintään kaikki mikroyritykset ja yksityrittäjät. Myös *Ammattitilintarkastajat* ehdotti rajan nostamista kirjanpitolain mukaiseen pienyritystasoon.

Toisaalta *Mikro- ja yksityrittäjät* sekä *Suomen Yrittäjät* epäilevät muunninpalvelun työtä ja kustannuksia vähentävän vaikutuksen jäävän vähäiseksi. Digitaalinen tilinpäätös aiheuttaisi lisätyötä verrattuna nykyiseen menettelyyn, jossa pdf-muotoinen tilinpäätös liitetään veroilmoitukseen ja Verohallinto välittää saamansa tilinpäätöksen *PRH*:lle.

Virallinen tilinpäätös ja digitaalinen allekirjoitus. Lausunnonantajat ottivat varsin laajasti kantaa siihen, mikä katsotaan viralliseksi tilinpäätökseksi digitalisoinnin voimaan tullessa, miten virallinen asiakirja muodostuu, ja millaisia oikeusvaikutuksia sillä tulee olla. Kannanotoissa korostuivat digitaalisen muodon ja allekirjoituksen merkitys tilinpäätöksen virallisuudelle, tilintarkastuksen tehtävä virallisen tilinpäätöksen todentamisessa ja muunninpalvelun tuottaman digitaalisen version suhde paperisena asiakirjana allekirjoitettuun tilinpäätöksen sekä rekisteröidyn digitaalisen tilinpäätöksen suhde rinnakkaisiin versioihin.

Useissa lausunnoissa katsottiin, että virallisen tilinpäätöksen tulee jatkossa olla digitaalinen, allekirjoitettu ja rakenteistettu asiakirja, joka on yhtiön hallituksen hyväksymä ja allekirjoittama. *PRH* ja *XBRL Suomi* korostivat, että virallinen tilinpäätös syntyy vasta, kun digitaalinen asiakirja on allekirjoitettu yhtiön toimielinten toimesta. Niin ikään *Elinkeinoelämän keskusliitto* ja *Keskuskauppakamari* katsoivat, että virallisuuden synty edellyttää myös yhtenäistä, luotettavaa sähköistä allekirjoitustapaa, joka tulisi määrätä *PRH*:n toimesta.

PRH korosti, että muunninpalvelu tuottaa vain teknisen iXBRL-version eikä virallista asiakirjaa, koska tilinpäätös on lopullinen vasta allekirjoitettuna. *Taloushallintoliitto* ja *Elinkeinoelämän keskusliitto* pitivät välttämättömänä, että lakitekstissä tehdään selkeä ero teknisen version ja virallisen tilinpäätöksen välillä. *Mikro- ja yksityrittäjät* ja *Suomen Yrittäjät* korostavat, että selkeä ohjeistus on tarpeen, jotta yritykset eivät virheellisesti erehtyisi pitämään muuntimella tuotettua versiota virallisena tilinpäätöksenä.

Suomen tilintarkastajat esitti käsityksenään, että luonnoksen mukaan digityrityksen digitaalinen tilinpäätös olisi niin sanottu virallinen, allekirjoitettava tilinpäätös. Tämä tarkoittaisi muutosta nykytilaan, jossa kaupparekisteriin rekisteröidyt tilinpäätökset ovat jäljennöksiä. Järjestö kannattaa luonnoksen mukaista tavoitetta siitä, että digitaalinen tilinpäätös olisi virallinen tilinpäätös, mutta ehdottaa kuitenkin, että tähän siirrytään vaiheittain ja hallitusti riittävän pitkän siirtymäajan puitteissa.

Digitaalinen allekirjoitus. *PRH:n* lausunnon mukaan digitaalisten asiakirjojen allekirjoitustekniikat tilinpäätösohjelmistoissa ovat jo nyt mahdollisia. Tekniikoiden käyttöönotto edellyttää velvoittavia säännöksiä laissa. *PRH* voi päätöksillään määrätä, että allekirjoitukseen kuuluu kolmivaiheinen tunnistautuminen ja että allekirjoitus on EU:n eIDAS-asetuksen mukainen hyväksytty sähköinen allekirjoitus. *XBRL International* on jo julkaissut suosituksen standardoidusta tavasta ottaa käyttöön *XBRL*-tiedostojen allekirjoitukset, mikä tekee perustelluksi selvittää allekirjoitusteknologian käyttöön ottamista lähitulevaisuudessa. *XBRL Suomi* lausuu, että virallisen tilinpäätöksen aseman saavuttamiseksi digitaalisen tilinpäätöksen tulisi olla allekirjoitettu sähköisesti. Tähän ei esitetty siirtymäaika ole riittävä, mutta käyttöönoton voisi tehdä porrastetusti lähivuosina. Myös *Ammattitilintarkastajien ja Elinkeinoelämän keskusliiton* käsityksen mukaan edellytyksiä digitaalisten dokumenttien allekirjoittamiseen ei ole tällä hetkellä. Käytännön toteutuksessa olisi varmistettava, että allekirjoitusprosessi on sujuva ja yhdenmukainen. Yritysten ja tilintarkastajien tulee voida käyttää yhtä allekirjoitusalaustusta, joka täyttää eIDAS-vaatimukset, jotta vältetään rinnakkaiset prosessit ja ylimääräiset kustannukset. Niin ikään *Kuntaliiton* mukaan on tarpeen selvittää digitaalista allekirjoitusta koskevaa säännöstöä.

PRH pitää tarpeellisenä säätää selkeästi valtuutuksesta, jonka nojalla virasto voisi määrätä allekirjoituksen teknisistä vaatimuksista. Myös *oikeusministeriö* nosti esiin *PRH:n* määräyksenantovallan laajentamisen allekirjoituksia koskevaksi ja perustuslain näkökulman arviointitarpeen.

Tilintarkastajan rooli. *Suomen Tilintarkastajat* katsoo, että tilintarkastuksen tulee kohdistua digitaaliseen tilinpäätökseen, jos se on allekirjoitettu virallisena tilinpäätöksenä. Tällöin tilintarkastajan tehtäväalue laajentuu, koska erityisiä tarkastustoimenpiteitä tulee tehdä digitaalisen muodon vuoksi. Vaikutusarviossa olisi tarpeen huomioida, että digitaalinen muoto lisää tilintarkastajien työmäärää erityisesti siirtymävaiheessa ja siten myös yhtiöiden tilintarkastuskustannuksia. Myös *Ammattitilintarkastajat* huomauttavat, että digitaalisten merkintöjen laajuus ja digitaalisen tilinpäätöksen virallinen asema vaikuttavat vastuuseen. Viimekätisesti tilintarkastaja varmentaa, että digitaaliset merkinnät on tehty oikein.

Patentti- ja rekisterihallituksen määräysvalta, taksonomiat ja validointi. Lausunnoissa pidettiin yleisesti tarkoituksenmukaisena lakiluonnoksessa ehdotettua menettelyä, jossa *PRH* määrittää taksonomioiden ja *iXBRL*-merkintöjen tekniset reunaehdot. *XBRL Suomi* ehdotti lisäksi, että säädettäisiin *PRH:n* oikeudesta jättää rekisteröimättä teknisesti puutteelliset aineistot. *Finanssiala* piti hyvänä, että taksonomiapäivitykset esitetään julkaistavaksi puoli vuotta ennen raportointikauden alkua. *PRH* korosti, että teknisten validointien avulla voidaan varmistaa aineistojen teknisen eheyden, mutta ei täydellistä sisältöä.

Lausunnonantajien täydentävät ehdotukset kohdistuivat *PRH:lle* annettavan delegoinnin laajuuteen, lakitekniseen muotoiluun ja merkintöjen yksityiskohtaisuuteen. Nykyisissä (kirjanpitolaki 3 luku 9 § 5 momentti) *PRH:lle* säädetty määräyksenantovaltuutus on lakiluonnoksessa ulotettu myös sähköiseen allekirjoitukseen. *Oikeusministeriö* huomautti, ettei muutosehdotusta ole käsitelty esitysluonnoksen säätämisyjärjestysperusteluissa. *Oikeusministeriö* pitää perusteltuna, että esityksessä huomioidaan perustuslaissa säädetyt edellytykset viranomaisen norminantovallalle. *Kuntaliitto* katsoi valtuutuksen sisällön jäävän osin epäselväksi. *Keskuskauppakamari* ehdotti, että *iXBRL*-merkintöjen yksityiskohtaisuuden taso ja liitetietojen merkinnät rajataan lainsäädäntö- tai asetustasolla, koska työtaakka riippuu ratkaisevasti merkintätasosta. *Verohallinto* piti tarkoituksenmukaisena, että veroperusteisia muutoksia taksonomioihin voitaisiin tehdä joustavasti.

Sivuliikkeet ja päällekkäinen raportointi. Lausunnoissa ehdotettiin täsmennystä siitä, että pääliikkeen digitaalinen tilinpäätös riittäisi sivuliikkeen velvoitteen täyttämiseen Suomessa, jolloin kaksinkertaiselta raportoinnilta vältyttäisiin. Tätä esitti *Elinkeinoelämän keskusliitto ja Kaupan liitto*. *Finanssiala ry* kannattaa esitystä, jossa EU:ssa sijaitsevan pääliikkeen raportoima digi-tilinpäätös sen kotivaltiossa on riittävä.

Vaikutusarviointi. Lausunnoissa nähtiin digitalisaation laaja-alaiset hyödyt tiedon laadussa, hyödynnettävyydessä ja viranomaisyhteistyössä.

Viitaten Yrityksen Digitalous -hankkeen vaikutusarviointiraporttiin PRH nimesi seuraavia järjestelmä- ja yhteiskuntahyötyjä digitalisoinnista:

- Digitaaliseen raportointiin siirtyminen on olennaista EU:n globaalien kilpailukykyyn kannalta.
- Digitalisaatio parantaa yritysten tuottavuutta ja tehostaa julkista hallintoa.
- Digitaalinen raportointi keventää hallinnollista taakkaa muun muassa helpottamalla yritysten asiointia viranomaisten kanssa.
- Viranomaiset saavat tarvitsemansa tiedot aikaisempaa paremmin kysymättä jokaista tietoa erikseen yritykseltä.
- Digitalisaation avulla yritysten prosesseja saadaan automatisoitua.
- Yritysten digitaalisen raportoinnin myötä tiedon laatu paranee.
- Yritysten on aikaisempaa helpompaa hakea rahoitusta, kun digitaalinen raportointi edistyy.
- Digitaalisten tilinpäätösten kattavan käytön myötä saadaan laadukkaampaa tietoa yhteiskunnan eri käyttötarpeisiin.
- Rakenteista tietoa pystytään hyödyntämään ja analysoimaan nykyistä tehokkaammin ja käyttämään yritysten ja viranomaisten päätöksenteossa aikaisempaa paremmin.

Tulli korosti viranomaistarkastusten tehostumista, kun taas *Tilastokeskus* tiedon ajantasaisuuden ja kattavuuden parantumista. *Maa- ja metsätalousministeriö* odottaa tulevaisuudessa hyötyjä taloyhtiökentässä, jos asunto-osakeyhtiöiden tilinpäätöstiedot sähköistetään laajemmin. *XBRL Suomi* toi esiin kokeilujen perusteella rakenteisten tilinpäätösten hyödynnettävyyden ja avoimen datan käyttömahdollisuudet.

Oikeusministeriö kritisoi hyötyarvioita osin ylioptimistisiksi katsoen, muun muassa, ettei digimuotoisuus voi vaikuttaa rahoituksen saatavuuteen. Toisaalta *PRH* totesi, että olisi tarpeen korostaa julkisen vallan hyötyjä digitaalisessa talousraportoinnissa ja että koko kansantalous hyötyy digitalisaatiosta. Lisäksi *PRH* toteaa, että digitalisaation vaikutuksia on muuten kuvattu oikein hallituksen esitysluonnoksessa. *Kuntaliitto* ja *Suomen Yrittäjät* pitivät vaikutusarvioita riittämättöminä tilinpäätöksen laatijan kannalta. Niin ikään *Mikro- ja yksinyrittäjät* kuvasi lausunnossaan käytännön haasteita ja lisäkustannuksia niille, joilla sähköisen taloushallinnon valmiudet ovat rajalliset. *Keskuskauppakamari* puolestaan viittasi tekoälyn nopeaan kehitykseen, joka voi järjestön mukaan vähentää iXBRL-merkintöjen lisäarvoa erityisesti liitetietojen osalta.

Toisaalta *Taloushallintoliitto* totesi lausunnossaan, että tilitoimistoalalla on jo kokemusta digirakenteisista tilinpäätöksistä ja niiden käsittelystä. Kun kirjanpitäjä laatii kirjanpito-ohjelmistolla digirakenteisen tilinpäätöksen, hän ei välttämättä edes tiedosta digitaalista muotoa käytännön työssään.

7.7 Lausuntopalautteen arviointiin perustuvat jatkotoimet

Soveltamisala ja rajaukset. Soveltamisalan selkeyttämiseksi esitystä on täsmennetty lisäämällä kirjanpitolakiin nimenomainen säännös, jonka mukaan luottolaitoksiin, vakuutusyhtiöihin ja työeläkeyhtiöihin tai niiden sivuliikkeisiin ei sovelleta digitaalisesti raportoivaan kirjanpitovelvolliseen koskevia säännöksiä.

Termi *digiyritys* on korvattu selkeämmällä *digitaalisesti raportoiva kirjanpitovelvollinen* – käsitteellä.

Aikataulu ja voimaantulo. Useampi lausunnonantaja piti voimaantulon aikataulua liian kireänä, minkä johdosta kirjanpitolain muutoksen voimaantuloa on siirretty puolella vuodella siten, että lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.7.2027. Lakeja sovelletaan 1 päivänä heinäkuuta 2027 tai sen jälkeen alkaviin tilikausiin. Sellaiseen digitaalisesti raportoivaan kirjanpitovelvolliseen, jolla ei ole velvollisuutta valita tilintarkastajaa, kirjanpitolakia sovelletaan kuitenkin vasta 1 päivänä heinäkuuta 2028 tai sen jälkeen alkaviin tilikausiin.

Yhdenluukunperiaate ja tietovirrat. Kuten Verohallinnon lausunnossa todetaan, nykyisin ne yritykset, jotka ehtivät digitaalisen tilinpäätöksensä laatia ja ilmoittaa PRH:lle veroilmoituksen jättöajan puitteissa, ovat näin toimien täyttäneet velvoitteensa toimittaa tilinpäätöksen myös Verohallinnolle, koska Verohallinto saa digitaalisen tilinpäätöksen käyttöönsä PRH:lta. Mikäli yritys ei kuitenkaan toimittaisi veroilmoituksen jättöajassa digitaalista tilinpäätöstään PRH:lle, yrityksen tulisi myös uudessa menettelyssä liittää vahvistamaton tilinpäätös veroilmoitukseensa esimerkiksi pdf-muodossa, kuten nykyisinkin. Ottaen huomioon yhdenluukunperiaate ja Verohallinnon huomio nykyisestä pitkähköstä kahdeksan kuukauden enimmäisajasta tilinpäätöksen kaupparekisteriin toimittamiselle ja Tilastokeskuksen tarve nopeuttaa tietojen saatavuutta tilastointia varten, jatkossa tulee erikseen selvitettäväksi tilinpäätösasiakirjojen PRH:lle toimittamisen määräajan lyhentämistä vastaamaan veroilmoituksen toimittamiselle edellyttämää määräaika.

Muunninpalvelu. Useat lausunnonantajat pitivät muunninpalvelun käytön rajaamista enintään 100 000 euron liikevaihdon yrityksiin tarpeettomana tai liikevaihtorajaa liian alhaisena. Tämän vuoksi muunninpalvelun käyttö mahdollistetaan kaikille kirjanpitolain mukaisille mikro- ja pienyrityksille.

Esitystä on tarkennettu poistamalla esitysluonnoksen KPL 3 luvun 8b §:n 2 momentista viittaus toimintakertomukseen. Muunninpalvelu on suunniteltu tilinpäätöksen muuntamiseen digitaaliseen muotoon. Muunninpalvelulla ei voi muuntaa toimintakertomusta digitaalseksi.

Virallinen tilinpäätös ja digitaalinen allekirjoitus. Osa lausunnonantajista katsoi, että edellytyksiä digitaalisten dokumenttien allekirjoittamiseen ei ole tällä hetkellä. *XBRL Suomi* lausui, että virallisen tilinpäätöksen aseman saavuttamiseksi digitilinpäätöksen tulisi olla allekirjoitettu sähköisesti, mutta tähän ei esitetty siirtymäaika ole riittävä. Lausuntojen perusteella digitaalista allekirjoitusta koskevat säännökset on poistettu esityksestä. Oikeustila säilyy tältä osin nykyisenä. Virallisena tilinpäätöksenä pidetään yhtiökokouksessa vahvistettua ja hallituksen sekä mahdollisen toimitusjohtajan allekirjoittamaa tilinpäätöstä. Tämä alkuperäinen allekirjoitettu tilinpäätös jää yhtiön haltuun. Digitaalinen tilinpäätös, joka

toimitetaan PRH:lle, on juridiselta luonteeltaan jäljennös. Tämä on yhdenmukainen oikeustila myös kirjanpitolain 7 luvussa säädettyjen kestävyysraportointiyritysten digitaalisten tilinpäätösten kanssa.

Patentti- ja rekisterihallituksen määräysvalta, taksonomiat ja validointi. Osa lausunnonantajista katsoi, että iXBRL-merkintöjen yksityiskohtaisuuden taso ja liitetietojen merkinnät tulisi rajata lainsäädäntö- tai asetustasolla. Rajausta on tehty kirjanpitolain 8a §:n 2 momentissa. Patentti- ja rekisterihallitus määrää jo nykyisin vapaaehtoista digitaalista tilinpäätöstä varten osakeyhtiöissä käytettävän taksonomian ja se valmistautuu yhteistyössä keskeisten sidosryhmien kanssa luomaan ja ottamaan käyttöön toimintakertomuksen kansalliset merkinnät (taksonomian) lähitulevaisuudessa. Tämän menettelyn on katsottu olevan joustava, eikä taksonomioiden osalta ole aiemmin ollut erityistä huomautettavaa.

Esitysluonnoksen kirjanpitolain 3 luvun 8a §:n 1 momentista on poistettu viittaus ilmoittamista koskevaan kaupparekisterilain 1 luvun 3 §:ään. Näin ollen kirjanpitolain 3 luvun 8a § on itsenäinen valtuutussäännös siitä, että Patentti- ja rekisterihallitus voi antaa määräyksiä kirjanpitolain 3 luvun 8a §:ssä mainittujen asiakirjojen merkinnöistä.

Esitysluonnoksen KPL 3 luvun 9 §:n 5 momentista on poistettu Patentti- ja rekisterihallituksen määräyksenantovaltuutus koskien sähköistä allekirjoittamista.

Taksonomiapäivitysten ajankohtaa on täsmennetty siten, että Patentti- ja rekisterihallituksen tulee julkaista päätöksensä tilinpäätös- tai toimintakertomustaksonomiasta kullekin *raportoitavalle* kalenterivuodelle sitä edeltävän kesäkuun loppuun mennessä.

Sivuliikkeet ja päällekkäinen raportointi. Hallituksen esityksessä esitetään, että mikäli pääliike sijaitsee ETA-alueella, suomalainen sivuliike ei ole velvollinen laatimaan ja ilmoittamaan digitaalista tilinpäätöstä Suomessa. Koska esitettyjen direktiivien vaatimukset tilinpäätöksen digitaalisesta muodosta pannaan täytäntöön Suomen tavoin muuallakin ETA-alueella, niiden osakeyhtiöt ovat jo rekisteröintivaltionsa lainsäädännön nojalla velvoitettuja digitaaliseen muodon noudattamiseen, ja niiden tilinpäätöstiedot tulevat liitetyiksi BRIS-järjestelmään rekisteröintivaltion viranomaisen toimesta.

Vaikutusarviointi. Vaikutusarviointia on täydennetty liittyen mikro- ja pienyrityksille aiheutuvaan hallinnolliseen taakkaan, digitaalisen tilinpäätöksen tarjoaviin ohjelmistotoimittajiin ja tilintarkastukseen.

8 Säännöskohtaiset perustelut

8.1 Kirjanpitolaki

3 luku – Tilinpäätös ja toimintakertomus

8 §. *Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatiminen fyysisinä asiakirjoina tai digitaalisessa muodossa.* Pykälä on uusi. Se koskee yhtiöoikeusdirektiivin tarkoittamia “tilinpäätösasiakirjoja” eli tuloslaskelmaa, tasetta, liitetietoja ja mahdollista rahoituslaskelmaa samoin kuin tilinpäätökseen mahdollisesti liitettävää toimintakertomusta. Tilintarkastusmerkinnästä säädetään erikseen tilintarkastuslain 3 luvun 4 §:ssä.

Pykälän *1 momentti* selventää, että tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen käsittävät asiakirjat voidaan laatia joko fyysisinä tai digitaalisesti. Kummankin laatimismuodon käyttäminen on

nykyäänkin sallittua. Oikeustila kuitenkin muuttuu 2 momentissa säädettävän velvoitteen myötä.

Pykälän 2 momentin ensimmäisessä virkkeessä säädetään digitaalisuus ensinnäkin osakeyhtiön tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yksinomaiseksi laatimismuodoksi. Kyse on oikeushenkilöistä, jotka on merkitty kaupparekisteriin nimenomaan osakeyhtiönä. Osakeyhtiöiden ohella sama velvoite digitaalisen muodon noudattamiseen ulotetaan myös henkilöyhtiöihin (so. avoimet yhtiöt ja kommandiittiyhtiöt), joiden kaikki vastuunalaiset yhtiömiehet ovat osakeyhtiöitä tai avoin yhtiö tai kommandiittiyhtiö, joiden kaikki vastuunalaiset yhtiömiehet ovat osakeyhtiöitä.

Velvoitteen perustana on yhtiöoikeusdirektiivi. Sen 14 a, 16.6 ja 19b artiklat sekä liite II B edellyttävät julkistettavaksi myös henkilöyhtiöiden tilinpäätösasiakirjat koneellisesti luettavassa ja haut mahdollistavassa muodossa tai jäseneltynä datana.

Yhtiöoikeusdirektiivi koskee velvoittavasti 14 a artiklan k alakohdan mukaan sellaisia henkilöyhtiön tilinpäätösasiakirjoja, jotka on julkaistava direktiivien 86/635/ETY, 91/674/ETY ja 2013/34/EU mukaisesti. Tämä tarkoittaa vain niitä henkilöyhtiöitä, joiden vastuunalaisena yhtiömiehenä on osakeyhtiö; avoin yhtiö tai kommandiittiyhtiö, jonka vastuunalaisena yhtiömiehenä on avoin yhtiö tai kommandiittiyhtiö, jonka vastuunalaisena yhtiömiehenä on osakeyhtiö. Tämä on yhdenmukainen kirjanpitolain 3 luvun 9 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohdassa määriteltyä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen rekisteröintivelvoitetta.

Edellä tarkoitettuja osakeyhtiöitä ja henkilöyhtiöitä kutsutaan momentin määritelmän mukaisesti ”digitaalisesti raportoivaksi kirjanpitovelvolliseksi”. Määritelmä edesauttaa lakiteknisesti asiaa koskevien säännösten luettavuutta.

Velvoite ei koskisi pakottavana esimerkiksi osuuskuntia, asunto-osakeyhtiöitä, säätiöitä tai yhdistyksiä eikä muita yksityisoikeudellisia oikeushenkilöitä.

Pykälän 4 momentin perusteella soveltamisalan ulkopuolelle jäävät myös luottolaitokset ja vakuutusyhtiöt (ml. työeläkeyhtiöt), joiden oikeushenkilömuodoista säädetään erikseen ja jotka ovat erityisessä viranomaisvalvonnassa harjoittamastaan toiminnasta.

Digitaalisesti raportoivan kirjanpitovelvollisen tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen toimittamisesta kaupparekisteriin säädetään jäljempänä ehdotettavassa 9 §:n 6 momentissa. Mainitun pykälän 6 momentin nojalla myös muut kirjanpitovelvolliset – kuten osuuskunnat, yhdistykset ja asunto-osakeyhtiöt – voisivat käyttää digitaalista muotoa rekisteri-ilmoittamisessa. Tämä kuitenkin edellyttäisi, että Patentti- ja rekisterihallitus antaa menettelyä ohjaavan päätöksen asianomaisen oikeushenkilölajin osalta.

Lain 7 luvussa tarkoitettu kestävyysraportointiyrittäjä on voimassaolevassa laissa jo velvoitettu digitaalisen muodon noudattamiseen. 3 momentin toinen virke käsittää viittauksen mainittuun lukuun, jota sovelletaan tyhjentyvästi kestävyysraportointiyrittäjiin sekä asiakirjojen laadinnan että niiden rekisteröinnin osalta. Siten tämä momentti ja muut 3 lukuun lisättäväksi ehdotettavat säännökset eivät koske kestävyysraportointiyrittäjiä.

Suomessa perustettujen sivuliikkeen velvollisuudesta toimittaa tilinpäätöstietoja rekisteriviranomaiselle säädetään kaupparekisterilaissa. Tämän systematiikan mukaisesti sivuliikkeen tietojen digitaalisuudesta ehdotetaan säädettäväksi erikseen kaupparekisterilaissa. Informatiivisessa tarkoituksessa 3 momentin kolmas virke käsittää tätä koskevan lakiviittauksen.

Jäljempänä ehdotettava voimaantulosäännös porrastaa veloitteen digitaaliseen muotoon siirtymiselle ajallisesti siten, että se kohdistuisi ensiksi niihin digitaalisesti raportoiviin kirjanpitovelvollisiin, joissa on oltava tilintarkastaja; näiden osalta siirtyminen koskisi 1.7.2027 ja sen jälkeen alkavia tilikausia. Toisessa vaiheessa eli 1.7.2028 alkavan tilinkauden osalta digitaalista muotoa noudattaisivat myös muut digitaalisesti raportoivat kirjanpitovelvolliset. Veloitteen laajentamisesta muihin oikeushenkilöihin säädettäisiin mahdollisesti myöhemmin erikseen.

8 a §. Digitaalisen muodon sisältö. Pykälä on uusi. Säännös on samankaltainen kuin mitä säädetään kestävyysraportointiyrityksen osalta 7 luvun 22 §:n 2 ja 3 momentissa sekä 23 §:n 1 ja 2 momentissa.

Tilinpäätösrekisteröinnin edesauttamiseksi ilmoittamisen teknisistä seikoista määräisi tarkemmin Patentti- ja rekisterihallitus, joka toimii kansallisena rekisteriviranomaisena. Tässä tarkoituksessa *1 momentissa* veloitetaan myös muut kuin 7 luvun tarkoittamat kestävyysraportointiyritykset käyttämään tietoteknistä XHTML-kieltä digitaalisena muotona.

Rekisteriviranomaisen toimesta määritellään myös PRH-tunnisteet (iXBRL-merkintäkielellä) yhtiöoikeusdirektiivin ja siihen tehtyjen muutosten täytäntöönpanemiseksi digitaalisesti raportoiviin kirjanpitovelvollisiin. Tämä toimivalta ei ulotu pörssilistattuihin yrityksiin, joiden osalta tilinpäätösraportoinnin sähköisestä muodosta säädetään jo tyhjentävästi ESEF-asetuksella, paitsi pörssilistatun emoyrityksen oman tilinpäätöksen merkitsemiseen digitaalisilla PRH-tunnisteilla, kuten 7 luvun voimassaolevan 23 §:n 3 momentista ilmenee.

Viranomaispäätöstä PRH-tunnisteista nimitetään päätökseksi tilinpäätös- ja toimintakertomustaksonomiasta, joka on rakenteinen ja standardoitu tietomalli digitaalisesta muodosta.

Pykälän *2 momentti* valtuuttaa rekisteriviranomaisen laatimaan niin sanotut PRH-tunnisteet tarkoituksenmukaisessa laajuudessa tarkoittaen, ettei PRH-tunnisteilla yksilöidä kaikkia kohtia tilinpäätöksessä eikä toimintakertomuksesta. Valtuutus on yhtä laaja kuin mitä säädetään kestävyysraportointiyritysten osalta 7 luvun 23 §:n 2 momentissa.

Pykälän *3 momentin* valtuutuksella on tarkoitus varautua tilanteeseen, jossa XHTML-muoto ei mahdollisesti ole enää käyttökelpoinen tai tarkoituksenmukainen tietoteknisen kehityksen seurauksena.

Pykälän *4 momentissa* rajataan rekisteriviranomaisen toimivaltaa tilinpäätös- ja toimintakertomustaksonomian päivitysten suhteen. Jotta digitaalisesti raportoivat kirjanpitovelvolliset ja ohjelmistotoimittajat saavat riittävän ajoissa tiedon PRH-tunnisteista, Patentti- ja rekisterihallitus julkaisee päätöksensä tilinpäätös- ja toimintakertomustaksonomiasta kullekin raportoitavalle kalenterivuodelle sitä edeltävän vuoden kesäkuun loppuun mennessä. Säännöstä ei kuitenkaan ole tarkoitettu täysin poikkeuksettomaksi. Pakottavan EU-tasaisen tai muun kansallisen lainsäädännön täytäntöönpanemiseksi määräajasta voidaan poiketa siten, että voimassaolevaa taksonomiaa täydennetään tai täsmennetään tarpeellisilta osin. Sama koskee myös verotusmenettelyn mahdollista muuttamista. Poikkeusmahdollisuus edesauttaa näin yritystä sopeuttamaan raportointinsa uusien pakottavien velvoitteiden mukaiseksi siltä edellytyksissä aikataulussa.

8 b §. Muunninpalvelu. Pykälä on uusi. Pykälän *1 momentissa* säädetään Patentti- ja rekisterihallituksen tarjoamasta muunninpalvelusta. Vaihtoehtona modernille taloushallinnon ohjelmiston hyödyntämiselle pienemmät yritykset voivat muuntaa tilinpäätöksensä

Momentin 1 kohdassa tarkoitettu EUID-tunniste (engl. *European Unique Identifier*) on EU:n laajuinen ja mahdollistaa yritysten tunnistamisen ja yhteydenpidon eri EU-maiden kaupparekisterien välillä BRIS-järjestelmän kautta, mikä vähentää tietojen päällekkäisyyksiä ja virheitä. Suomessa EUID-tunniste muodostetaan maatunnuksesta "FI", kaupparekisterin tunnuksesta ja Y-tunnuksesta. Yritys saa EUID-tunnisteen Suomessa automaattisesti, kun se rekisteröidään kaupparekisteriin.

Momentin 2 kohdassa tarkoitettu tietovaatimus työntekijämäärästä on samasisältöinen kuin mitä säädetään kirjanpitoasetuksen 2 luvun 8 §:n 1 momentin voimassaolevassa 1 kohdassa. Mainittua kohtaa asetuksesta ei kuitenkaan ehdoteta kumottavaksi nyt ehdotetun säännöksen myötä, sillä kyse ei ole päällekkäisestä sääntelystä. Kohta on tarpeen pysyttää asetuksessa muihin kuin digitaalisesti raportoiviin kirjanpitovelvollisiin kohdistuvien informaatiotarpeiden täyttämiseksi. Sama koskee pien- ja mikroyrityksen tilinpäätöksessä esitettävistä tiedoista annetun asetuksen 3 luvun 11 §:ää henkilöstöstä.

Pykälän 2 momentti digiyrityksen ETA-alueella sijaitsevasta emoyrityksestä perustuvat yhtiöoikeusdirektiivin 19b.1.a.i artiklaan. Tietovaatimukset ovat yhdenmukaiset mainitun artiklan kanssa.

Ehdotettu 3 momentti koskee tilannetta, jossa digitaalisesti raportoivalla kirjanpitovelvollisella on 1 luvun voimassaolevassa 6 §:ssä tarkoitettu määräysvalta yrityksessä, joka sijaitsee Suomessa tai muussa ETA-valtiossa. Määräysvaltaan perustuvan emoyritysasemansa myötä digitaalisesti raportoiva kirjanpitovelvollinen on velvollinen kertomaan konsernitilinpäätöksensä yhdistellyistä tytäryrityksistä niiden EUID-tunnisteen ja muut tiedot, joista momentissa säädetään yhdenmukaisesti yhtiöoikeusdirektiivin 19b.1.b.i artiklan kanssa.

Pykälän 4 momentti koskee tilannetta, jossa digitaalisesti raportoivan kirjanpitovelvollisen emoyritys sijaitsee ETA-alueen ulkopuolella. Tietovaatimukset juontuvat yhtiöoikeusdirektiivin samasisältöisestä 19b.1.a.ii artiklasta. Ehdotetussa säännöksessä ei edellytetä tietoa EUID-tunnisteesta, koska se ei ole käytössä ETA-alueen ulkopuolella.

Pykälän 5 momentin tarkoittamassa tilanteessa digitaalisesti raportoiva kirjanpitovelvollinen on tytäryritys toiselle suomalaiselle tai muun ETA-alueen yritykselle, joka puolestaan kuuluu tytäryrityksenä ETA-alueen ulkopuoliselle emoyritykselle, eikä tämä perimmäinen emoyritys (1 luku 10 §) itse laadi konsernitilinpäätöstä. Tällöin digitaalisesti raportoivassa kirjanpitovelvollisessa määräysvaltaa käyttävän Suomessa tai muualla ETA-alueella sijaitsevan yrityksen on "väliemoyrityksenä" laadittava konsernitilinpäätös tilinpäätösdirektiivin velvoittamana. Tämän väliemoyrityksen EUID-tunnus ja muut yhtiöoikeusdirektiivin 19b.1.a.ii artiklassa edellytetyt tiedot tulevat ilmoitettaviksi digitaalisesti raportoivan kirjanpitovelvollisen omassa tilinpäätöksessä ehdotetun säännöksen nojalla.

Pykälän 6 momentissa velvoitetaan digitaalisesti raportoiva kirjanpitovelvollinen kertomaan yhtiöoikeusdirektiivin 19b.1.b.ii artiklassa edellytetyllä tavalla tiedot myös sellaisista tytäryrityksistään, jotka sijaitsevat ETA-alueen ulkopuolella. Koska EUID-tunniste ei ole käytössä muualla kuin ETA-alueella, sitä ei vaadita ehdotetussa säännöksessä.

Pykälän 7 momentti on selventävä säännös Patentti- ja rekisterihallituksen tehtävästä Suomen kansallisena rekisteriviranomaisena BRIS-järjestelmässä. Tässä tehtävässään virasto vastaa yhtiöoikeusdirektiivin 19b.3 artiklan mukaisesti siitä, että kunkin digitaalisesti raportoivan kirjanpitovelvollisen tiedot päivittyvät perustuen tuoreimpaan tilinpäätökseen, jonka digitaalisesti raportoiva kirjanpitovelvollinen on ilmoittanut rekisteröitäväksi.

9 §. *Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen ilmoittaminen rekisteröitäväksi.* Pykälän 1 momentti muutetaan vastaamaan II-digidirektiivin velvoitteita. Tilinpäätös ja toimintakertomus on siten toimitettava rekisteröitäväksi digitaalisessa muodossa, jos kyse on digitaalisesti raportoivasta kirjanpitovelvollisesta.

Lainkohdan 2 momentissa säädetään niistä kirjanpitovelvollisista, jotka voivat ilmoittaa fyysisinä asiakirjoina laatimansa tilinpäätöksensä ja toimintakertomuksensa rekisteröitäväksi. 3 momentissa täsmennetään, että konsernin emoyrityksen osalta toisen momentin 4 kohdan mukaiset kokorajat määräytyvät konsernitilinpäätöksen perusteella.

Pykälän 4 momentti vastaa aiemmin 2 momentissa säädettyä kestävyysraportointiyritysten rekisteröintivelvollisuudesta erikseen säätämisestä 7 luvussa.

Pykälän 5 momentti vastaa aiempaa 4 momenttia, eikä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen rekisteröitäväksi ilmoittamisen määräaikoja muuteta.

Pykälän 6 momentissa mahdollistetaan lisäksi se, että osakeyhtiöiden ja muiden digitaalisesti raportoivien kirjanpitovelvollisten ohella myös osuuskunta ja muut kirjanpitovelvolliset voisivat käyttää rekisteröinti-ilmoituksessaan digitaalista muotoa: tämä kuitenkin edellyttäisi järjestyksen vuoksi sitä, että Patentti- ja rekisterihallitus päättäisi erikseen menettelyn sallimisesta. Kyse on myös asianomaisten kirjanpitovelvollisten omaharkintaisesta valinnasta: ne voisivat edelleen pitäytyä nykyisessäkin toimintamallissa, jossa fyysisinä asiakirjoina laadituista tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta otettu jäljennös toimitetaan rekisteriviranomaiselle.

Pykälän 7 momentin sanamuotoa täsmennetään, verrattuna aiempaan 5 momenttiin, vastaamaan ehdotettujen 8–8 c §:ien terminologiaa sen selventämiseksi, että momentti koskee asiakirjojen digitaalista muotoa.

7 luku – **Kestävyysraportti**

24 §. *Tilintarkastuskertomuksen ja kestävyysraportoinnin varmennuskertomuksen digitaalisuus.* Voimassa olevassa pykälässä säädetään kestävyysraportointiyrityksen tilintarkastuskertomuksen ja kestävyysraportoinnin varmennuskertomuksen digitaalisuudesta. On kuitenkin tarkoituksenmukaista siirtää kyseisen säännös sisällöllisesti tilintarkastuslakiin.

Voimaantulosäännös

Ehdotetun voimaantulosäännöksen nojalla lakia sovelletaan 1.7.2027 alkaviin tilikausiin niissä digiyrityksissä, jotka ovat velvollisia valitsemaan tilintarkastajan tarkastamaan tilinpäätöstä ja toimintakertomusta sekä mahdollista konsernitilinpäätöstä.

Tilintarkastajan valinnalla tarkoitetaan tilintarkastuslain 2 luvun 2 §:ssä säädetyn tilintarkastusvelvollisuuden perusteen lisäksi myös muita mahdollisia tapauksia, joissa tilintarkastaja on velvoitettu valitsemaan (esim. yhtiöjärjestykseen perustuen tai Patentti- ja rekisterihallituksen määräyksellä).

Niihin digiyrityksiin, joilla ei ole velvollisuutta valita tilintarkastajaa lakia sovelletaan 1.7.2028 tai sen jälkeen alkaviin tilikausiin.

8.2 Kaupparekisterilaki

2 luku – Ilmoitukset ja hakemukset

11 §. *Sivuliikkeen ilmoitusvelvollisuus.* Pykälän 3 momentista poistetaan vaatimus tilintarkastuksesta, koska yhtiöoikeusdirektiivin 38.1 artikla ei edellytä sitä suoritettavaksi sivuliikkeen tilinpäätöstiedoille eikä kansallinen lisäsääntely ole perusteltua tässä asiassa.

Lisättäväksi ehdotettu 5 momentti selventää tilannetta, jossa 2 momentissa tarkoitettu Suomeen sivuliikkeen perustanut ulkomainen elinkeinonharjoittaja ei rinnastu yhtiöoikeusdirektiivin II liitteessä tarkoitettuun osakeyhtiöön vaan esimerkiksi henkilöyhtiöön. Tällaista elinkeinonharjoittajaa ei koske direktiivissä säädetty tilinpäätöksen rekisteröintivelvoite; sen osalta kyse on Suomen kansallisesta säännöksestä. Koska EU:n BRIS-järjestelmän tehtävänä on välittää tietoja yksinomaan osakeyhtiömuodossa toimivista yrityksistä ja niiden sivuliikkeistä, ei muiden oikeushenkilöiden tietoja ole tarpeen liittää järjestelmään Patentti- ja rekisterihallituksen toimesta.

Uusi 6 momentti täydentää pykälää digitaalista muotoa koskevalla vaatimuksella, joka juontuu yhtiöoikeusdirektiivin 38.1 artiklasta. Vaatimus kohdistuu 3 momentin tarkoittamaan suomalaiseen sivuliikkeeseen, jota hallinnoi ulkomainen elinkeinonharjoittaja. Jollei ulkomaisen elinkeinonharjoittajan tilinpäätösasiakirjoja ole laadittu tilinpäätösdirektiivin mukaisesti tai vastaavalla tavalla, tulee elinkeinonharjoittajan Suomessa sijaitsevan sivuliikkeen toiminnasta laadittavaksi ja rekisteröitäväksi tilinpäätösasiakirjat noudattaen digitaalista muotoa, jotta ne voidaan pitää saatavilla EU:n BRIS-järjestelmässä.

Direktiivissä tarkoitettulla tavalla vaatimus digitaalisesta muodosta rajataan koskemaan osakeyhtiöihin rinnastuvia ulkomaisia elinkeinonharjoittajia. Käytännössä kyse voi olla ETA-alueen ulkopuolella sijaitsevasta elinkeinonharjoittajasta, jonka oikeushenkilömuoto on esimerkiksi henkilöyhtiö. Koska tilinpäätösdirektiivi ja yhtiöoikeusdirektiivin säännökset digitaalisesta muodosta pannaan täytäntöön Suomen tavoin muuallakin ETA-alueella, niiden osakeyhtiöt ovat jo rekisteröintivaltionsa lainsäädännön nojalla velvoitettuja digitaaliseen muodon noudattamiseen, ja niiden tilinpäätöstiedot tulevat liitetyiksi BRIS-järjestelmään rekisteröintivaltion viranomaisen toimesta.

Voimaantulosäännös

Ehdotetaan, että kaupparekisterilaki tulee voimaan 1.7.2027. Lakia sovelletaan 1 päivänä heinäkuuta 2027 tai sen jälkeen alkaviin tilikausiin.

8.3 Tilintarkastuslaki

3 luku – Tilintarkastuksen ja kestävyysraportointivarmentamisen sisältö

4 §. *Tilinpäätösmerkintä.* Pykälän viimeiseksi virkkeeksi lisätään maininta siitä, että kirjanpitolain 3 luvun 8a §:ssä tarkoitettun digitaalisessa muodossa laadittuun tilinpäätökseen tilinpäätösmerkintä laaditaan digitaalisesti.

5 §. *Tilintarkastuskertomus.* Pykälän 1 momentin viimeiseksi virkkeeksi lisätään maininta siitä, että digitaalisessa muodossa laaditun tilinpäätöksen tilintarkastuskertomus laaditaan digitaalisesti.

Yhtiöoikeusdirektiivi ei sinänsä edellytä tilintarkastuskertomukselta digitaalista muotoa, mutta toimintakertomuksen tavoin se on tarpeen ilmoittaa digitaalisena kirjanpitolain 3 luvun 12 §:ssä säädetyn rekisteröimisvaatimuksen täyttämiseksi, ja vastaten sitä, mitä kestävyysraportointiyhtiön tilintarkastuskertomuksesta säädetään kirjanpitolain 7 luvun voimassaolevassa 24 §:ssä.

Myös tilintarkastuskertomuksessa XHTML-muoto on perusteltu, koska sitä muutoinkin noudatetaan tilinpäätössidonnaisissa rekisteröinti-ilmoituksissa.

5a §. *Kestävyysraportoinnin varmennuskertomus.* Pykälän 6 momentin ensimmäiseksi virkkeeksi lisätään maininta siitä, että kestävyysraportoinnin varmennuskertomus laaditaan digitaalisesti.

Lisäyksen myötä kumotaan sisällöltään päällekkäinen kirjanpitolain 7 luvun 24 §. Kestävyysraportoinnin varmennuskertomuksen laatimisesta digitaalisesti on johdonmukaista säätää tilintarkastuslaissa, joka koskee myös muilta osin tätä asiakirjaa.

Voimaantulosäännös

Ehdotetaan, että tilintarkastuslaki tulee voimaan 1.7.2027. Lakia sovelletaan 1 päivänä heinäkuuta 2027 tai sen jälkeen alkavien tilikausien tilintarkastukseen. Tilintarkastusmerkintä tehdään tilinpäätökseen ja tilintarkastuskertomus annetaan tilinpäätöksestä. Siten on johdonmukaista, että tilintarkastusmerkintää ja tilintarkastuskertomusta koskevien säädösmuutosten voimaantulosta säädetään samalla tavalla kuin mitä ehdotetaan kirjanpitolaisissa digitaalista muotoa koskevan vaatimuksen osalta.

9 Voimaantulo

Ehdotetaan, että lait tulevat voimaan 1.7.2027. Lakeja sovellettaisiin 1.7.2027 tai sen jälkeen alkaviin tilikausiin. Sellaiseen kirjanpitolain 3 luvun 8 §:n 2 momentissa tarkoitettuun kirjanpitovelvolliseen, jolla ei ole velvollisuutta valita tilintarkastajaa, kirjanpitolakia sovellettaisiin kuitenkin vasta 1.7.2028 tai sen jälkeen alkaviin tilikausiin.

Koska yhtiöoikeusdirektiivissä on säännöksiä, jotka ehdotetaan pantaviksi täytäntöön lailla, annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

kirjanpitolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan kirjanpitolain (1336/1997) 7 luvun 24 §, sellaisena kuin se on laissa 1249/2023,
muutetaan 3 luvun 9 §, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 1304/2004, 1249/2023 ja 569/2023,
sekä
lisätään 3 lukuun siitä lailla 1620/2015 kumotun 8 §:n tilalle uusi 8 § ja 3 lukuun uusi 8 a–8
c § seuraavasti:

3 luku

Tilinpäätös ja toimintakertomus

8 §

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatiminen fyysisinä asiakirjoina tai digitaalisessa muodossa

Tilinpäätös ja toimintakertomus laaditaan fyysisinä asiakirjoina tai digitaalisessa muodossa. Tässä laissa tarkoitetaan digitaalisesti raportoivalla kirjanpitovelvollisella kirjanpitovelvollista, joka on:

- 1) rekisteröity osakeyhtiönä;
- 2) avoin yhtiö, jonka kaikki yhtiömiehet ovat osakeyhtiöitä;
- 3) kommandiittiyhtiö, jonka kaikki vastuunalaiset yhtiömiehet ovat osakeyhtiöitä;
- 4) avoin yhtiö, jonka kaikki yhtiömiehet ovat 1–3 ja 5 kohdassa tarkoitettuja yhtiöitä;
- 5) kommandiittiyhtiö, jonka kaikki vastuunalaiset yhtiömiehet ovat 1–4 kohdassa tarkoitettuja yhtiöitä.

Digitaalisesti raportoivan kirjanpitovelvollisen tilinpäätös ja toimintakertomus on laadittava digitaalisessa muodossa. Kestävyysraportointiyhtiöiden tilinpäätöksen, konsernitilinpäätöksen, kestävyysraportin ja toimintakertomuksen digitaalisuudesta säädetään 7 luvussa. Sivuliikettä koskevien tilinpäätöstietojen ilmoittamisesta digitaalisessa muodossa Patentti- ja rekisterihallitukselle säädetään kaupparekisterilaissa (564/2023).

Luottolaitoksiin, vakuutusyhtiöihin ja työeläkeyhtiöihin tai niiden sivuliikkeisiin ei sovelleta digitaalisesti raportoivaa kirjanpitovelvollista koskevia säännöksiä.

8 a §

Digitaalisen muodon sisältö

Digitaalinen tilinpäätös, toimintakertomus ja konsernitilinpäätös laaditaan noudattaen sähköistä XHTML-muotoa. Patentti- ja rekisterihallituksen päätöksellä määrätään, mitkä tiedoista on varustettava digitaalisilla iXBRL-merkinnöillä (päätös tilinpäätös- ja toimintakertomustaksonomiasta).

Jollei muusta laista tai Euroopan unionin lainsäädännöstä muuta johdu, Patentti- ja rekisterihallitus voi kohdistaa päätöksensä tilinpäätös- ja toimintakertomustaksonomiasta yhteen tai useampaan:

- 1) oikeushenkilölajiin;
- 2) toimialaan;
- 3) tilinpäätöksen tai konsernitilinpäätöksen osaan;
- 4) toimintakertomuksen osaan.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, Patentti- ja rekisterihallitus voi päätöksellään tilinpäätös- ja toimintakertomustaksonomiasta määrätä XHTML-muodon sijasta noudatettavaksi muuta sähköistä muotoa edellyttäen, ettei tämä ole Euroopan unionin lainsäädännön vastaista eikä omiaan estämään tietojen välittämistä Euroopan unionin yhteisiin järjestelmiin.

Patentti- ja rekisterihallitus julkaisee päätöksensä tilinpäätös- ja toimintakertomustaksonomiasta kullekin raportoitavalle kalenterivuodelle sitä edeltävän kesäkuun loppuun mennessä. Sen estämättä, mitä edellä tässä momentissa säädetään, Patentti- ja rekisterihallitus voi tehdä päätöksensä täydennyksiä tai täsmennyksiä, jos ne perustuvat:

- 1) velvoitteeseen muussa laissa;
- 2) Euroopan unionin lainsäädännön täytäntöönpanoon;
- 3) verotusmenettelyn toteuttamiseen.

8 b §

Muunninpalvelu

Pien- ja mikroyritys, joka on digitaalisesti raportoiva kirjanpitovelvollinen, voi muuntaa tilinpäätöksensä digitaaliseen muotoon Patentti- ja rekisterihallituksen ylläpitämän muunninpalvelun avulla.

Muunninpalvelulla muodostetun digitaalisen tilinpäätöksen rekisteröitäväksi ilmoittamisesta säädetään 9 §:ssä.

Muunninpalvelun käyttämisessä noudatettavasta menettelystä annetaan tarkemmat määräykset Patentti- ja rekisterihallituksen päätöksellä.

8 c §

Digitaalisesti raportoivan kirjanpitovelvollisen tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen liitetiedot

Sen lisäksi, mitä tässä laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä säädetään, on digitaalisesti raportoivan kirjanpitovelvollisen tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen liitetietoihin merkittävä:

1) sen yksilöivä eurooppalainen tunniste, jota tarkoitetaan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2017/1132 soveltamissäännöistä rekistereiden yhteenliittämisyjärjestelmän edellyttämien teknisten eritelmien ja menettelyjen osalta ja komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2020/2244 kumoamisesta annetun komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2021/1042 liitteen 9 kohdassa (EUID-tunniste);

2) sen työntekijöiden keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana.

Jos digitaalisesti raportoiva kirjanpitovelvollinen, joka on velvollinen laatimaan konsernitilinpäätöksen, kuuluu itse tytäryrityksenä konserniin, jonka perimmäiseen konsernitilinpäätöksen laatineeseen emoyritykseen sovelletaan Suomen tai muun Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion lainsäädäntöä, on digitaalisesti raportoivan kirjanpitovelvollisen tilinpäätökseen merkittävä liitetietona konsernitilinpäätöksen laatineesta perimmäisestä emoyrityksestä seuraavat tiedot:

- 1) toiminimi;
- 2) oikeushenkilömuoto;
- 3) EUID-tunniste;
- 4) valtio, jossa emoyritys on rekisteröity.

Digitaalisesti raportoivan kirjanpitovelvollisen on merkittävä konsernitilinpäätökseen liitetietona Suomessa tai muualla Euroopan talousalueella sijaitsevasta tytäryrityksestä, joka yhdistellään digitaalisesti raportoivan kirjanpitovelvollisen konsernitilinpäätökseen:

- 1) toiminimi;
- 2) kotipaikka;
- 3) oikeushenkilömuoto;
- 4) tieto Euroopan talousalueen valtiosta, jossa tytäryritys on rekisteröity,
- 5) rekisterinumero;

6) EUID-tunniste, jos tytäryritys on oikeushenkilö, jota tarkoitetaan tietyistä yhtiöoikeuden osa-alueista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2017/1132 liitteessä II tai direktiivien 2009/102/EY ja (EU) 2017/1132 muuttamisesta digitaalisten välineiden ja prosessien käytön laajentamiseksi ja parantamiseksi yhtiöoikeuden alalla annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2025/25 liitteessä IIB.

Jos digitaalisesti raportoiva kirjanpitovelvollinen, joka on velvollinen laatimaan konsernitilinpäätöksen, kuuluu tytäryrityksenä konserniin, jonka perimmäiseen konsernitilinpäätöksen laatineeseen emoyritykseen sovelletaan Euroopan talousalueeseen kuulumattoman valtion lainsäädäntöä, on digitaalisesti raportoivan kirjanpitovelvollisen tilinpäätökseen merkittävä liitetietona konsernitilinpäätöksen laatineesta emoyrityksestä seuraavat tiedot:

- 1) toiminimi;
- 2) valtio, jossa emoyritys on rekisteröity;

3) rekisterinumero ja rekisterin nimi, jos ne ovat digitaalisesti raportoivan kirjanpitovelvollisen saatavilla.

Jos digitaalisesti raportoiva kirjanpitovelvollinen kuuluu konserniin, jonka konsernitilinpäätöksen laatineeseen perimmäiseen emoyritykseen sovelletaan Euroopan talousalueeseen kuulumattoman valtion lainsäädäntöä, mutta perimmäinen emoyritys ei itse laadi konsernitilinpäätöstä, on digitaalisesti raportoivan kirjanpitovelvollisen tilinpäätökseen merkittävä liitetietona Suomessa tai muualla Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa rekisteröidystä yrityksestä, jonka konsernitilinpäätökseen digitaalisesti raportoivan kirjanpitovelvollisen tilinpäätös yhdistellään, seuraavat tiedot:

- 1) toiminimi
- 2) oikeushenkilömuoto;
- 3) EUID-tunniste, jos se on oikeushenkilö, jota tarkoitetaan tietyistä yhtiöoikeuden osa-alueista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2017/1132 liitteessä II tai direktiivien 2009/102/EY ja (EU) 2017/1132 muuttamisesta digitaalisten välineiden ja prosessien käytön laajentamiseksi ja parantamiseksi yhtiöoikeuden alalla annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2025/25 liitteessä IIB;

4) valtio, jossa yritys on rekisteröity.

Sen lisäksi, mitä tässä laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä säädetään, on digitaalisesti raportoivan kirjanpitovelvollisen Euroopan talousalueen ulkopuolisesta tytäryrityksestä, joka yhdistellään digitaalisesti raportoivan kirjanpitovelvollisen konsernitilinpäätökseen, merkittävä konsernitilinpäätökseen liitetietona:

- 1) toiminimi;
- 2) sääntömääräinen kotipaikka;
- 3) rekisterinumero ja rekisterin nimi, jos nämä tiedot ovat digitaalisesti raportoivan kirjanpitovelvollisen saatavilla.

Patentti- ja rekisterihallituksen on toimitettava tässä pykälässä tarkoitetut tiedot digitaalisessa muodossa kaupparekistereiden yhteenliittämisyjärjestelmään, josta säädetään tietyistä

yhtiöoikeuden osa-alueista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2017/1132 22 artiklassa. Tietojen on perustuttava Patenti- ja rekisterihallitukselle kulloinkin viimeksi rekisteröitäväksi ilmoitettuun tilinpäätökseen.

9 §

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen ilmoittaminen rekisteröitäväksi

Digitaalisesti raportoivan kirjanpitovelvollisen on ilmoitettava digitaalisessa muodossa laadittu tilinpäätöksensä ja toimintakertomuksensa rekisteröitäviksi Patenti- ja rekisterihallitukselle.

Jäljennös fyysisinä asiakirjoina laaditusta tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta on ilmoitettava rekisteröitäväksi, jos kirjanpitovelvollinen on:

- 1) osuuskunta;
- 2) keskinäinen vakuutusyhtiö;
- 3) vakuutusyhdistys; tai
- 4) muu kirjanpitovelvollinen, joka on pienyritystä suurempi.

Jos edeltävän momentin 4 kohdassa tarkoitetun kirjanpitovelvollisen on laadittava konsernitilinpäätös, pienyritykselle säädettyjen rajojen ylittyminen tai alittuminen määräytyy konsernitilinpäätöksen perusteella.

Poiketen siitä, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, noudatetaan 7 luvussa tarkoitetun yrityksen tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen rekisteröimisessä, mitä mainitussa luvussa säädetään.

Kirjanpitovelvollisen on ilmoitettava tilinpäätös ja toimintakertomus rekisteröitäväksi kuuden kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä. Osakeyhtiötä ja osuuskuntaa koskevista määräajoista säädetään erikseen.

Patenti- ja rekisterihallitus voi antaa päätöksen, jolla mahdollistetaan, että myös muu kirjanpitovelvollinen kuin digitaalisesti raportoiva kirjanpitovelvollinen saa laatia ja ilmoittaa tilinpäätöksensä ja toimintakertomuksensa rekisteröitäviksi digitaalisessa muodossa.

Patenti- ja rekisterihallitus voi antaa tarkempia määräyksiä tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja muiden digitaalisessa muodossa rekisteröitäviksi ilmoitettavien asiakirjojen toimittamisessa noudatettavista menettelytavoista ja muista niiden rekisteröintimenettelyyn liittyvistä teknisistä seikoista.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lakia sovelletaan 1 päivänä heinäkuuta 2027 tai sen jälkeen alkaviin tilikausiin. Sellaisen digitaalisesti raportoivan kirjanpitovelvollisen osalta, jolla ei ole velvollisuutta valita tilintarkastajaa, lakia sovelletaan kuitenkin vasta 1 päivänä heinäkuuta 2028 tai sen jälkeen alkaviin tilikausiin.

2.

Laki

kaupparekisterilain 11 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kaupparekisterilain (564/2023) 11 §:n 3 momentti sekä
lisätään 11 §:ään uusi 5 ja 6 momentti
seuraavasti:

11 §

Sivuliikkeen ilmoitusvelvollisuus

Jos ulkomaisen elinkeinonharjoittajan tilinpäätösasiakirjoja ei ole laadittu, tarkastettu ja julkistettu Euroopan unionin säädösten mukaisesti tai vastaavalla tavalla, kirjanpitolain mukaisesti laadittu sivuliikkeen tilinpäätös on ilmoitettava rekisteröitäväksi kuuden kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä.

Jos ulkomainen elinkeinonharjoittaja ei 2 momentissa tarkoitettussa tapauksessa rinnastu oikeudelliselta muodoltaan osakeyhtiöön, sivuliikkeen rekisteriviranomaiselle ilmoittamaa elinkeinonharjoittajan tilinpäätöstä ei aseteta kaupparekistereiden yhteenliittämijärjestelmän välityksellä saataville, ellei siihen ole Euroopan unionin lainsäädäntöön perustuvaa velvollisuutta.

Jos ulkomainen elinkeinonharjoittaja 3 momentissa tarkoitettussa tapauksessa rinnastuu oikeudelliselta muodoltaan osakeyhtiöön, sivuliikkeen tilinpäätösasiakirjojen laadinnassa ja rekisteröitäväksi ilmoittamisessa sovelletaan, mitä kirjanpitolain 3 luvun 8, 8 a ja 8 b §:ssä säädetään digitaalisesta muodosta. Sivuliikkeen tilinpäätöksen liitetietona on tällöin ilmoitettava sivuliikkeen yksilöivä eurooppalainen tunniste, jota tarkoitetaan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2017/1132 soveltamissäännöistä rekistereiden yhteenliittämijärjestelmän edellyttämien teknisten eritelmien ja menettelyjen osalta ja komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2020/2244 kumoamisesta annetun komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2021/1042 liitteen 9 kohdassa ja sivuliikkeen työntekijöiden keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana. Sen lisäksi, mitä edellä tässä momentissa säädetään, sivuliikkeen tilinpäätöksen liitetietona on ilmoitettava ulkomaisesta elinkeinonharjoittajasta seuraavat tiedot:

- 1) toiminimi;
- 2) valtio, jossa elinkeinonharjoittaja on rekisteröity;
- 3) rekisterinumero ja rekisterin nimi, jos ne ovat sivuliikkeen saatavilla.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .
Lakia sovelletaan 1 päivänä heinäkuuta 2027 tai sen jälkeen alkaviin tilikausiin.

3.

Laki

tilintarkastuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tilintarkastuslain (1141/2015) 3 luvun 4 §, 5 §:n 1 momentti ja 5 a §:n 6 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 3 luvun 4 § ja 5 a §:n 6 momentti laissa 1250/2023 sekä 3 luvun 5 §:n 1 momentti laissa 622/2016, seuraavasti:

3 luku

Tilintarkastuksen ja kestävyysraportointivarmentamisen sisältö

4 §

Tilinpäätösmerkintä

Kun tilintarkastus on suoritettu, tilintarkastajan on joko tehtävä tilinpäätökseen merkintä, jossa viitataan tilintarkastuskertomukseen, tai muutoin yksilöitävä tilintarkastuskertomuksessaan luotettavalla tavalla tilinpäätös, josta tilintarkastuskertomus on annettu. Kirjanpitolain 3 luvun 8 a §:ssä tarkoitettuun digitaalisessa muodossa laadittuun tilinpäätökseen tilinpäätösmerkintä laaditaan digitaalisesti.

5 §

Tilintarkastuskertomus

Tilintarkastajan on annettava kultakin tilikaudelta päivätty ja allekirjoitettu tilintarkastuskertomus. Tilintarkastuskertomuksessa on yksilöitävä sen kohteena oleva tilinpäätös sekä ilmoitettava, mitä tilinpäätössäännöstöä tilinpäätöksen laatimisessa on noudatettu. Tilintarkastuskertomuksessa on ilmoitettava, mitä tilintarkastusstandardeja tilintarkastuksessa on noudatettu. Lisäksi tilintarkastuskertomuksessa on ilmoitettava tilintarkastajan toimipaikka. Digitaalisessa muodossa laaditun tilinpäätöksen tilintarkastuskertomus laaditaan digitaalisesti.

5 a §

Kestävyysraportoinnin varmennuskertomus

Kestävyysraportoinnin varmennuskertomus laaditaan digitaalisesti. Kestävyystarkastusyhteisön puolesta varmennuskertomuksen allekirjoittaa päävastuullinen kestävyysraportointitarkastaja. Jos varmennuksen toimittamista varten on valittu useita kestävyysraportointitarkastajia tai kestävyystarkastusyhteisöjä, kunkin tarkastajan ja kunkin yhteisön puolesta toimivan tarkastajan on allekirjoitettava varmennuskertomus.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .
Lakia sovelletaan 1 päivänä heinäkuuta 2027 tai sen jälkeen alkavien tilikausien tilintarkastukseen.

Helsingissä 21.5.2026

Pääministeri

Petteri Orpo

Työministeri Matias Marttinen

1.

Laki

kirjanpitolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan kirjanpitolain (1336/1997) 7 luvun 24 §, sellaisena kuin se on laissa 1249/2023,
muutetaan 3 luvun 9 §, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 1304/2004, 1249/2023 ja 569/2023,
sekä
lisätään 3 lukuun siitä lailla 1620/2015 kumotun 8 §:n tilalle uusi 8 § ja 3 lukuun uusi 8 a–8
c § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 luku

3 luku

Tilinpäätös ja toimintakertomus

Tilinpäätös ja toimintakertomus

8 §

*Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen
laatiminen fyysisinä asiakirjoina tai
digitaalisessa muodossa*

*Tilinpäätös ja toimintakertomus laaditaan
fyysisinä asiakirjoina tai digitaalisessa
muodossa.*

*Tässä laissa tarkoitetaan digitaalisesti
raportoivalla kirjanpitovelvollisella
kirjanpitovelvollista, joka on:*

- 1) rekisteröity osakeyhtiönä;*
- 2) avoin yhtiö, jonka kaikki yhtiömiehet ovat
osakeyhtiöitä;*
- 3) kommandiittiyhtiö, jonka kaikki
vastuunalaiset yhtiömiehet ovat
osakeyhtiöitä;*
- 4) avoin yhtiö, jonka kaikki yhtiömiehet ovat
1–3 ja 5 kohdassa tarkoitettuja yhtiöitä;*
- 5) kommandiittiyhtiö, jonka kaikki
vastuunalaiset yhtiömiehet ovat 1–4 kohdassa
tarkoitettuja yhtiöitä.*

*Digitaalisesti raportoivan
kirjanpitovelvollisen tilinpäätös ja
toimintakertomus on laadittava digitaalisessa
muodossa. Kestävyysraportointiyrittäjien*

tilinpäätöksen, konsernitilinpäätöksen, kestävyysraportin ja toimintakertomuksen digitaalisuudesta säädetään 7 luvussa. Sivuliikettä koskevien tilinpäätöstietojen ilmoittamisesta digitaalisessa muodossa Patentti- ja rekisterihallitukselle säädetään kaupparekisterilaissa (564/2023).

Luottolaitoksiin, vakuutusyhtiöihin ja työeläkeyhtiöihin tai niiden sivuliikkeisiin ei sovelleta digitaalisesti raportoivaa kirjanpitovelvollista koskevia säännöksiä.

8 a §

Digitaalisen muodon sisältö

Digitaalinen tilinpäätös, toimintakertomus ja konsernitilinpäätös laaditaan noudattaen sähköistä XHTML-muotoa. Patentti- ja rekisterihallituksen päätöksellä määrätään, mitkä tiedoista on varustettava digitaalisilla iXBRL-merkinnöillä (päätös tilinpäätös- ja toimintakertomustaksonomiasta).

Jollei muusta laista tai Euroopan unionin lainsäädännöstä muuta johdu, Patentti- ja rekisterihallitus voi kohdistaa päätöksensä tilinpäätös- ja toimintakertomustaksonomiasta yhteen tai useampaan:

- 1) oikeushenkilölajiin;
- 2) toimialaan;
- 3) tilinpäätöksen tai konsernitilinpäätöksen osaan;
- 4) toimintakertomuksen osaan.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, Patentti- ja rekisterihallitus voi päätöksellään tilinpäätös- ja toimintakertomustaksonomiasta määrätä XHTML-muodon sijasta noudatettavaksi muuta sähköistä muotoa edellyttäen, ettei tämä ole Euroopan unionin lainsäädännön vastaista eikä omiaan estämään tietojen välittämistä Euroopan unionin yhteisiin järjestelmiin.

Patentti- ja rekisterihallitus julkaisee päätöksensä tilinpäätös- ja toimintakertomustaksonomiasta kullekin raportoitavalle kalenterivuodelle sitä edeltävän kesäkuun loppuun mennessä. Sen

estämättä, mitä edellä tässä momentissa säädetään, Patentti- ja rekisterihallitus voi tehdä päätökseensä täydennyksiä tai täsmennyksiä, jos ne perustuvat:

- 1) velvoitteeseen muussa laissa;
- 2) Euroopan unionin lainsäädännön täytäntöönpanoon;
- 3) verotusmenettelyn toteuttamiseen.

8 b §

Muunninpalvelu

Pien- ja mikroyritys, joka on digitaalisesti raportoiva kirjanpitovelvollinen, voi muuntaa tilinpäätöksensä digitaaliseen muotoon Patentti- ja rekisterihallituksen ylläpitämän muunninpalvelun avulla.

Muunninpalvelulla muodostetun digitaalisen tilinpäätöksen rekisteröitäväksi ilmoittamisesta säädetään 9 §:ssä.

Muunninpalvelun käyttämisessä noudatettavasta menettelystä annetaan tarkemmat määräykset Patentti- ja rekisterihallituksen päätöksellä.

8 c §

Digitaalisesti raportoivan
kirjanpitovelvollisen tilinpäätöksen ja
konsernitilinpäätöksen liitetiedot

Sen lisäksi, mitä tässä laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä säädetään, on digitaalisesti raportoivan kirjanpitovelvollisen tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen liitetietoihin merkittävää:

- 1) sen yksilöivä eurooppalainen tunniste, jota tarkoitetaan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2017/1132 soveltamissäännöistä rekistereiden yhteenliittämissä järjestelmän edellyttämien teknisten eritelmien ja menettelyjen osalta ja komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2020/2244 kumoamisesta annetun komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2021/1042 liitteen 9 kohdassa (EUID-tunniste);

2) sen työntekijöiden keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana.

Jos digitaalisesti raportoiva kirjanpitovelvollinen, joka on velvollinen laatimaan konsernitilinpäätöksen, kuuluu itse tytäryrityksenä konserniin, jonka perimmäiseen konsernitilinpäätöksen laatineeseen emoyritykseen sovelletaan Suomen tai muun Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion lainsäädäntöä, on digitaalisesti raportoivan kirjanpitovelvollisen tilinpäätöksen merkittävä liitetietona konsernitilinpäätöksen laatineesta perimmäisestä emoyrityksestä seuraavat tiedot:

- 1) toiminimi;
- 2) oikeushenkilömuoto;
- 3) EUID-tunniste;
- 4) valtio, jossa emoyritys on rekisteröity.

Digitaalisesti raportoivan kirjanpitovelvollisen on merkittävä konsernitilinpäätökseen liitetietona Suomessa tai muualla Euroopan talousalueella sijaitsevasta tytäryrityksestä, joka yhdistellään digitaalisesti raportoivan kirjanpitovelvollisen konsernitilinpäätökseen:

- 1) toiminimi;
- 2) kotipaikka;
- 3) oikeushenkilömuoto;
- 4) tieto Euroopan talousalueen valtiosta, jossa tytäryritys on rekisteröity,
- 5) rekisterinumero;
- 6) EUID-tunniste, jos tytäryritys on oikeushenkilö, jota tarkoitetaan tietyistä yhtiöoikeuden osa-alueista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2017/1132 liitteessä II tai direktiivien 2009/102/EY ja (EU) 2017/1132 muuttamisesta digitaalisten välineiden ja prosessien käytön laajentamiseksi ja parantamiseksi yhtiöoikeuden alalla annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2025/25 liitteessä IIB.

Jos digitaalisesti raportoiva kirjanpitovelvollinen, joka on velvollinen laatimaan konsernitilinpäätöksen, kuuluu tytäryrityksenä konserniin, jonka perimmäiseen konsernitilinpäätöksen laatineeseen emoyritykseen sovelletaan

Euroopan talousalueeseen kuulumattoman valtion lainsäädäntöä, on digitaalisesti raportoivan kirjanpitovelvollisen tilinpäätökseen merkittävä liitetietona konsernitilinpäätöksen laatineesta emoyrityksestä seuraavat tiedot:

- 1) toiminimi;*
- 2) valtio, jossa emoyritys on rekisteröity;*
- 3) rekisterinumero ja rekisterin nimi, jos ne ovat digitaalisesti raportoivan kirjanpitovelvollisen saatavilla.*

Jos digitaalisesti raportoiva kirjanpitovelvollinen kuuluu konserniin, jonka konsernitilinpäätöksen laatineeseen perimmäiseen emoyritykseen sovelletaan Euroopan talousalueeseen kuulumattoman valtion lainsäädäntöä, mutta perimmäinen emoyritys ei itse laadi konsernitilinpäätöstä, on digitaalisesti raportoivan kirjanpitovelvollisen tilinpäätökseen merkittävä liitetietona Suomessa tai muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa rekisteröidystä yrityksestä, jonka konsernitilinpäätökseen digitaalisesti raportoivan kirjanpitovelvollisen tilinpäätös yhdistellään, seuraavat tiedot:

- 1) toiminimi*
- 2) oikeushenkilömuoto;*
- 3) EUID-tunniste, jos se on oikeushenkilö, jota tarkoitetaan tietyistä yhtiöoikeuden osaluista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2017/1132 liitteessä II tai direktiivien 2009/102/EY ja (EU) 2017/1132 muuttamisesta digitaalisten välineiden ja prosessien käytön laajentamiseksi ja parantamiseksi yhtiöoikeuden alalla annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2025/25 liitteessä IIB;*

- 4) valtio, jossa yritys on rekisteröity.*
Sen lisäksi, mitä tässä laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä säädetään, on digitaalisesti raportoivan kirjanpitovelvollisen Euroopan talousalueen ulkopuolisesta tytäryrityksestä, joka yhdistellään digitaalisesti raportoivan kirjanpitovelvollisen konsernitilinpäätökseen, merkittävä konsernitilinpäätökseen liitetietona:

- 1) toiminimi;
- 2) sääntömääräinen kotipaikka;
- 3) rekisterinumero ja rekisterin nimi, jos nämä tiedot ovat digitaalisesti raportoivan kirjanpitovelvollisen saatavilla.

Patentti- ja rekisterihallituksen on toimitettava tässä pykälässä tarkoitetut tiedot digitaalisessa muodossa kaupparekistereiden yhteenliittämijärjestelmään, josta säädetään tietyistä yhtiöoikeuden osa-alueista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2017/1132 22 artiklassa. Tietojen on perustuttava Patentti- ja rekisterihallitukselle kulloinkin viimeksi rekisteröitäväksi ilmoitettuun tilinpäätökseen.

9 §

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen rekisteröinti

Jäljennös tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta on aina ilmoitettava rekisteröitäväksi patentti- ja rekisterihallitukselle, jos kirjanpitovelvollinen on:

- 1) osakeyhtiö;
- 2) avoin yhtiö tai kommandiittiyhtiö, jonka vastuunalaisena yhtiömiehenä on osakeyhtiö;
- 3) avoin yhtiö tai kommandiittiyhtiö, jonka vastuunalaisena yhtiömiehenä on 2 kohdassa tarkoitettu yhtiö;
- 4) osuuskunta;
- 5) keskinäinen vakuutusyhtiö; tai
- 6) vakuutusyhdistys.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös muuhun kirjanpitovelvolliseen, joka on pienyritystä suurempi. Poiketen siitä, mitä 1 momentissa säädetään, 7 luvussa tarkoitetun yrityksen tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen rekisteröimisestä säädetään mainitussa luvussa.

Jos kirjanpitovelvollisen tulee laatia konsernitilinpäätös, määräytyy 2 momentissa

9 §

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen ilmoittaminen rekisteröitäväksi

Digitaalisesti raportoivan kirjanpitovelvollisen on ilmoitettava digitaalisessa muodossa laadittu tilinpäätöksensä ja toimintakertomuksensa rekisteröitäviksi Patentti- ja rekisterihallitukselle.

Jäljennös fyysisinä asiakirjoina laaditusta tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta on ilmoitettava rekisteröitäväksi, jos kirjanpitovelvollinen on:

- 1) osuuskunta;
- 2) keskinäinen vakuutusyhtiö;
- 3) vakuutusyhdistys; tai
- 4) muu kirjanpitovelvollinen, joka on pienyritystä suurempi.

Jos edeltävän momentin 4 kohdassa tarkoitetun kirjanpitovelvollisen on laadittava konsernitilinpäätös, pienyritykselle säädettyjen rajojen ylittyminen tai alittuminen määräytyy konsernitilinpäätöksen perusteella.

Poiketen siitä, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, noudatetaan 7 luvussa tarkoitetun yrityksen tilinpäätöksen ja

Voimassa oleva laki

säädettyjen rajojen ylittyminen tai alittuminen konsernitilinpäätöksen perusteella.

Kirjanpitovelvollisen on ilmoitettava tilinpäätös ja toimintakertomus rekisteröitäväksi kuuden kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä. Osakeyhtiötä ja osuuskuntaa koskevista määräajoista säädetään erikseen.

Patentti- ja rekisterihallituksen oikeudesta antaa tarkempia määräyksiä tilinpäätösasiakirjojen sähköisessä toimittamisessa noudatettavista menettelytavoista ja muista niiden rekisteröintimenettelyyn liittyvistä teknisistä seikoista säädetään kaupparekisterilaisissa (564/2023).

7 luku

Kestävyysraportti

24 §

Tilintarkastuskertomuksen ja kestävyysraportoinnin varmennuskertomuksen digitaalisuus

Kestävyysraportointiyhtiön tilintarkastuskertomus ja tilintarkastuslain 3 luvun 5 a §:ssä tarkoitettu kestävyysraportoinnin varmennuskertomus laaditaan digitaalisesti siten kuin Patentti- ja rekisterihallituksen päätöksellä määrätään, jollei Euroopan unionin lainsäädännöstä muuta johdu.

Ehdotus

toimintakertomuksen rekisteröimisessä, mitä mainitussa luvussa säädetään.

Kirjanpitovelvollisen on ilmoitettava tilinpäätös ja toimintakertomus rekisteröitäväksi kuuden kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä. Osakeyhtiötä ja osuuskuntaa koskevista määräajoista säädetään erikseen.

Patentti- ja rekisterihallitus voi antaa päätöksen, jolla mahdollistetaan, että myös muu kirjanpitovelvollinen kuin digitaalisesti raportoiva kirjanpitovelvollinen saa laatia ja ilmoittaa tilinpäätöksensä ja toimintakertomuksensa rekisteröitäviksi digitaalisessa muodossa.

Patentti- ja rekisterihallitus voi antaa tarkempia määräyksiä tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja muiden digitaalisessa muodossa rekisteröitäviksi ilmoitettavien asiakirjojen toimittamisessa noudatettavista menettelytavoista ja muista niiden rekisteröintimenettelyyn liittyvistä teknisistä seikoista.

7 luku

Kestävyysraportti

(24 § kumotaan)

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Lakia sovelletaan 1 päivänä heinäkuuta 2027 tai sen jälkeen alkaviin tilikausiin. Sellaisen digitaalisesti raportoivan kirjanpitovelvollisen osalta, jolla ei ole velvollisuutta valita tilintarkastajaa, lakia sovelletaan kuitenkin vasta 1 päivänä heinäkuuta 2028 tai sen jälkeen alkaviin tilikausiin.

2.

Laki

kaupparekisterilain 11 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kaupparekisterilain (564/2023) 11 §:n 3 momentti sekä
lisätään 11 §:ään uusi 5 ja 6 momentti
seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

11 §

11 §

Sivuliikkeen ilmoitusvelvollisuus

Sivuliikkeen ilmoitusvelvollisuus

Jos ulkomaisen elinkeinonharjoittajan tilinpäätösasiakirjoja ei ole laadittu, tarkastettu ja julkistettu Euroopan unionin säädösten mukaisesti tai vastaavalla tavalla, kirjanpitolain mukaisesti laadittu ja tilintarkastuslain (1141/2015) mukaisesti tarkastettu sivuliikkeen tilinpäätös ja tilintarkastuskertomus on ilmoitettava rekisteröitäväksi kuuden kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä.

Jos ulkomaisen elinkeinonharjoittajan tilinpäätösasiakirjoja ei ole laadittu, tarkastettu ja julkistettu Euroopan unionin säädösten mukaisesti tai vastaavalla tavalla, kirjanpitolain mukaisesti laadittu sivuliikkeen tilinpäätös on ilmoitettava rekisteröitäväksi kuuden kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä.

Jos ulkomainen elinkeinonharjoittaja ei 2 momentissa tarkoitetussa tapauksessa rinnastu oikeudelliselta muodoltaan osakeyhtiöön, sivuliikkeen rekisteriviranomaiselle ilmoittamaa elinkeinonharjoittajan tilinpäätöstä ei aseteta kaupparekistereiden yhteenliittämijärjestelmän välityksellä saataville, ellei siihen ole Euroopan unionin lainsäädäntöön perustuvaa velvollisuutta.

Jos ulkomainen elinkeinonharjoittaja 3 momentissa tarkoitetussa tapauksessa rinnastuu oikeudelliselta muodoltaan osakeyhtiöön, sivuliikkeen tilinpäätösasiakirjojen laadinnassa ja rekisteröitäväksi ilmoittamisessa sovelletaan, mitä kirjanpitolain 3 luvun 8, 8 a ja 8 b §:ssä säädetään digitaalisesta muodosta. Sivuliikkeen tilinpäätöksen liitetietona on

tällöin ilmoitettava sivuliikkeen yksilöivä eurooppalainen tunniste, jota tarkoitetaan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2017/1132 soveltamissäännöistä rekistereiden yhteenliittämijärjestelmän edellyttämien teknisten eritelmien ja menettelyjen osalta ja komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2020/2244 kumoamisesta annetun komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2021/1042 liitteen 9 kohdassa ja sivuliikkeen työntekijöiden keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana. Sen lisäksi, mitä edellä tässä momentissa säädetään, sivuliikkeen tilinpäätöksen liitetietona on ilmoitettava ulkomaisesta elinkeinoharjoittajasta seuraavat tiedot:

- 1) toiminimi;*
- 2) valtio, jossa elinkeinoharjoittaja on rekisteröity;*
- 3) rekisterinumero ja rekisterin nimi, jos ne ovat sivuliikkeen saatavilla.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Lakia sovelletaan 1 päivänä heinäkuuta 2027 tai sen jälkeen alkaviin tilikausiin.

3.

Laki

tilintarkastuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tilintarkastuslain (1141/2015) 3 luvun 4 §, 5 §:n 1 momentti ja 5 a §:n 6 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 3 luvun 4 § ja 5 a §:n 6 momentti laissa 1250/2023 sekä 3 luvun 5 §:n 1 momentti laissa 622/2016, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 luku

3 luku

Tilintarkastuksen ja kestävyysraportointivarmentamisen sisältö

Tilintarkastuksen ja kestävyysraportointivarmentamisen sisältö

4 §

4 §

Tilinpäätösmerkintä

Tilinpäätösmerkintä

Kun tilintarkastus on suoritettu, tilintarkastajan on joko tehtävä tilinpäätökseen merkintä, jossa viitataan tilintarkastuskertomukseen, tai muutoin yksilöitävä tilintarkastuskertomuksessaan luotettavalla tavalla tilinpäätös, josta tilintarkastuskertomus on annettu.

Kun tilintarkastus on suoritettu, tilintarkastajan on joko tehtävä tilinpäätökseen merkintä, jossa viitataan tilintarkastuskertomukseen, tai muutoin yksilöitävä tilintarkastuskertomuksessaan luotettavalla tavalla tilinpäätös, josta tilintarkastuskertomus on annettu. *Kirjanpitolain 3 luvun 8 a §:ssä tarkoitettuun digitaalisessa muodossa laadittuun tilinpäätökseen tilinpäätösmerkintä laaditaan digitaalisesti.*

5 §

5 §

Tilintarkastuskertomus

Tilintarkastuskertomus

Tilintarkastajan on annettava kultakin tilikaudelta päivätty ja allekirjoitettu tilintarkastuskertomus. Tilintarkastuskertomuksessa on yksilöitävä sen kohteena oleva tilinpäätös sekä ilmoitettava, mitä tilinpäätössäännöstöä tilinpäätöksen laatimisessa on noudatettu. Tilintarkastuskertomuksessa on ilmoitettava, mitä tilintarkastusstandardeja

Tilintarkastajan on annettava kultakin tilikaudelta päivätty ja allekirjoitettu tilintarkastuskertomus. Tilintarkastuskertomuksessa on yksilöitävä sen kohteena oleva tilinpäätös sekä ilmoitettava, mitä tilinpäätössäännöstöä tilinpäätöksen laatimisessa on noudatettu. Tilintarkastuskertomuksessa on ilmoitettava, mitä tilintarkastusstandardeja

Voimassa oleva laki

tilintarkastuksessa on noudatettu. Lisäksi tilintarkastuskertomuksessa on ilmoitettava tilintarkastajan toimipaikka.

5 a §

Kestävyysraportoinnin varmennuskertomus

Kestävyystarkastusyhteisön puolesta varmennuskertomuksen allekirjoittaa päävastuullinen kestävyysraportointitarkastaja. Jos varmennuksen toimittamista varten on valittu useita kestävyysraportointitarkastajia tai kestävyystarkastusyhteisöjä, kunkin tarkastajan ja kunkin yhteisön puolesta toimivan tarkastajan on allekirjoitettava varmennuskertomus.

Ehdotus

tilintarkastuksessa on noudatettu. Lisäksi tilintarkastuskertomuksessa on ilmoitettava tilintarkastajan toimipaikka. *Digitaalisessa muodossa laaditun tilinpäätöksen tilintarkastuskertomus laaditaan digitaalisesti.*

5 a §

Kestävyysraportoinnin varmennuskertomus

Kestävyysraportoinnin varmennuskertomus laaditaan digitaalisesti. Kestävyystarkastusyhteisön puolesta varmennuskertomuksen allekirjoittaa päävastuullinen kestävyysraportointitarkastaja. Jos varmennuksen toimittamista varten on valittu useita kestävyysraportointitarkastajia tai kestävyystarkastusyhteisöjä, kunkin tarkastajan ja kunkin yhteisön puolesta toimivan tarkastajan on allekirjoitettava varmennuskertomus.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Lakia sovelletaan 1 päivänä heinäkuuta 2027 tai sen jälkeen alkavien tilikausien tilintarkastukseen.
